

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVAS - MARCH 9, 1993

Nr. 45

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Tarėsi prezidentas ir politinių partijų vadai

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, kovo 8 d. (Elta) - Kovo 5 d. pas Lietuvos Respublikos prezidentą A. Brazauską įvyko Demokratinės Darbo partijos, Sąjūdžio, Krikščionių Demokratų partijos, Socialdemokratų partijos, Demokratų partijos ir Lenkų Sąjungos vadų M. Coboto, P. Katiliaus, A. Katkaus, R. Maceikiano, G. Kirkilo, S. Pečiulio ir A. Sakalo pasitarimas, kuriame taip pat dalyvavo Seimo pirmininkas Č. Juršėnas. Susitikimo metu buvo aptartos galimybės sukurti Politinę Konsultacinę tarybą (PKT) prie Respublikos prezidento, jos veiklos pobūdis, funkcijos, sprendimų priėmimo būdai bei kiti klausimai.

Susitikimą pradėjęs prez. A. Brazauskas pabrėžė jog PKT tikslas - tartis, kaip geriau suprasti vienas kitą ir ieškoti visiems priimtinių sprendimų. PKT - ne konstitucinis organas, todėl pirmasis susitikimas yra niekuo neįpareigojantis jo dalyviams.

Padaryta bendra išvada, kad PKT turėtų būti svarstomi patys aktualiausi valstybinės politikos klausimai. Tarybos posėdžiai vyks reguliariai, prezidento kvietimu ar politinių vadų prašymu. Kiekviename positarime bus svarstomi konkretūs, iš anksto numatyti klausimai. Taip pat sutarta apsiriboti tokiu pačiu dalyvių skaičiumi, nebent jų papildyti nuspręstų Respublikos prezidentas.

Antroje susitikimo pusėje buvo diskutuojami kai kurie Lietuvos valstybės užsienio politikos aspektai. Požiūriai ir kai kuriuos klausimus diskusijos metu suartėjo.

Rekomenduojama Lietuva priimti į Europos Tarybą

Lietuvos ambasada Prancūzijoje pranešė, kad kovo 5 d. Paryžiuje įvyko Europos Tarybos Parlamentinės asamblėjos komiteto ryšiams su Europos šalimis - ne narėmis posėdis, kuriame dalyvavo Lietuvos Seimo narys, Lietuvos delegacijos asamblėjoje narys V. Landsbergis. Komitetas pritarė Jungtinės karalystės (Didžiosios Britanijos) parlamentaro leiboristo T. Banks pranešimui ir jo išvadoms, kad Parlamentinė asamblėja rekomenduoja ET ministrų komitetui, kuris, kaip žinoma, susirinkęs Strasbūre šių metų gegužės 14 d., pakviesti Lietuvą tapti organizacijos nare.

Posėdyje aptartas ir Estijos narystės klausimas, taip pat Rusijos kariuomenės išvedimas iš Baltijos šalių.

Dar viena kainų kilimo banga

Nemalonių faktų išgirdo žurnalistas kovo 5 d. Seime surengtoje spaudos konferencijoje. Seimo ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Zimnickas, ekonomikos ministro pavaduotoja, kainų ir konkurencijos tarnybos direktorė Filomena Jasevičienė informavo, kad ateina dar viena kainų kilimo banga - smarkiai kils maisto produktų kainos. Pabrango energetikos ištekliai, nafta ir dujos, toliau smunka

žemės ūkio produkcijos gamybos lygis. Numatoma, kad kovo mėnesį bus supirkta tik trečdalis praėjusių metų paties mėnesio paukščių ir gyvulių kiekio.

„Matyt, mes kurį laiką dar būsime priversti naudoti kompensacijas - subsidijuoti atskirus maisto produktus, kad išvengtume labai staigaus kainų kilimo“, sakė Vytautas Zimnickas. Apskritai, kol nebus įvesta nacionalinė valiuta - litas, sunku tikėtis, kad būtų stabilizuoti ir gamyba, ir kainos.

Išeitis labai sunkiai prognozuojama, pasakė Filomena Jasevičienė. Štai žemės ūkio produktų supirkimo kainų indeksas pernai išaugo tik 6 kartus, tuo tarpu naudojami žemės ūkyje materialiniai ištekliai - 17 kartų. O produkto kainoje vis dėlto pagrindinę dalį sudaro supirkimo kainų dydis. Štai mėsos ir pieno produktų kainoje supirkimo kainą sudaro 60%-70%, o likusi dalis - perdirbimo imonių kaštai ir prekybos atkainis. Beje, kainų didėjimą skatina ir žymiai aukštesnės maisto produktų kainos kaimyninėse valstybėse.

„Pas mus kompensavimo sistema tapo totaline ir ją, ko gero, galima būtų įrašyti į Guinness rekordų knygą“, liūdina juokavo Socialinės apsaugos ministro pavaduotojas Povilas Žiukas. „Socialinėmis pašalpomis dabar mes sėpiame apie 70% Lietuvos gyventojų. Per mėnesį pašalpos skiriama 1.5 milijono talonų, bet ir to jau nepakanka. Tad kalbėti apie ženklesnę kompensaciją artimiausioje ateityje būtų sunku“, pasakė jis.

Prezidentas priėmė Wolfgang von Stetten

Kovo 4 dieną prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Vokietijos Bundestago nari, parlamentinės grupės ryšiams su Baltijos kraštais pirmininką Wolfgang von Stetten. Dar 1991 metais jo iniciatyva Bundestage įkurta grupė ryšiams su Baltijos kraštais, kurioje yra 63 Vokietijos parlamento nariai. Dabar grupės svarbiausias uždavinys - plėtoti Vokietijos ir Lietuvos kontaktus, padėti Lietuvai spręsti ekonomikos ir kitas problemas.

Susitikime prez. Algirdas Brazauskas ir Wolfgang von Stetten pasikeitė nuomonėmis dėl tolesnio abiejų valstybių politinio ir ekonominio bendradarbiavimo galimybių. Vokietija mes laikome pačiu svarbiausiu partneriu Europoje, pabrėžė prez. A. Brazauskas.

Tą pačią dieną Vokietijos Bundestago narys susitikio su frakcijų Seime atstovais.

„Mano kelionės tikslas - patvirtinti, jog Vokietija ir toliau pasiryžusi palaikyti su Lietuva tokius pat gerus santykius, kaip ir anksčiau“, Eltai pasakė Wolfgang von Stetten. „Sugrįžęs namo, aš pasakysiu, kad Lietuvoje įvykė rinkimai iš tikrųjų buvo demokratiški“.

Wolfgang von Stetten mano, kad jau artimiausiu metu, galbūt dar kovo mėnesį, turėtų būti pasirašyti abiejų valstybių draugystės ir bendradarbiavimo deklaracija. (J.V.)



Vilniaus katedros Sv. Kazimiero koplyčioje naują purpurinę Prezidento vėliavą švenčiant kated. klebonui prel. K. Vasiliauskiui, dalyvavo ir prez. Algirdas Brazauskas ir ministras pirmininkas Bronislovas Lubys. Katedros požemiuose prez. Brazauskas padėjo gelii ant didžiųjų kunigaikščių gediminių giminių kapų, arkivyskupo J. Steponavičiaus karsto.

Nuotr. Stasio Laukio

Haiti prezidentas reikalauja konkrečios jo sugrįžimo datos

Washingtonas, DC, kovo 4 d. (NYT) - Parodomas auganti nepasitenkinimą lėta diplomatinės veiklos eiga, demokratiškai išrinktas, bet kariuomenės perversmo pašalintas Haiti prezidentas kun. Jean-Bertrand Aristide ketvirtadienį paprašė, kad prez. Bill Clinton nustatytų konkrečią dieną jo sugrįžimui į Haiti. „Mes tikime, kad yra įmanoma atstatyti demokratiją Haiti“ šalyje, pareiškė kun. Aristide JAV Kapitoliuje surengtame seminare apie Haiti. „Todėl pirmasis dalykas, kurio mes šiandien prašome, tai nustatyti konkrečią datą mano grįžimui į Haiti“.

Haiti prezidentui kun. Aristide yra numatyta susitikti su prez. Bill Clinton kovo 16 dieną. Aristide pasakė, kad jo grįžimo datos nustatymas duos žymeklį, pagal kurį bus galima matuoti diplomatinį pastangų efektyvumą, prezidento Clintono ryžtą, siekiant jo sugrįžimo. Be to, sakė kun. Aristide, tai duotų signalą kariuomenės pastatytai Haiti vyriausybei, kad Clinton administracijos parama Aristide sugrįžimui į valdžią nėra tik juokais.

Pašalintasis Haiti prezidentas taip pat reikalauja panaikinti visas visiemis dabartinės kariuomenės valdžios rėmėjams ir jų užsienio bankuose laikomo turto užšaldymo.

Tai buvo griežčiausi prez. Aristide pasisakymai po to, kai prez. Clinton atsisakė savo per rinkimų kampaniją propaguotos linijos. Tuo metu jis žadėjo panaikinti prezidento Bush „žiauria“ nuostatą, sugrąžinti į Haiti be jokių klausimų visus laivais pabėgčius iš to krašto. Sausio 14 d., kai B. Clinton pranešė, kad jo administracija yra tuo tarpu praeisanti prez. Bush nuostatą, jis tačiau sakė, kad jis veiksias, ieškodamas diplomatinio sprendimo Haiti problemai. Iš dalies JAV Valstybės departamentu pastangomis dabartinė Haiti valdžia sutiko įsileisti Jungtinių Tautų ir Amerikos Valstybių organizacijos atsiųstus žmogaus teisių laivus priežūretojus. JAV taip pat skyrė 5 milijonus dolerių jų pasiuntimo išlaidoms apmokėti. Bet JAV sako remsianti prezidento Aristide grįžimą tik „kai sąlygos leis“.

Nors iki šiol kun. Aristide kartu su JAV ragina haitiečius

neplaukti į Ameriką, iš jo komentarų ketvirtadienį atrodo, jog jo kantrybė baigiasi. „Jau 17 mėnesių mes girdime gražius pareiškimus“, jis sakė. Šią savaitę Clinton administracijos pareigūnai JAV Aukščiausioje Teismo argumentavo teisinius pagrindus, leidžiančius grąžinti haitiečius, neleidžiant jiems išaiškinti, ar jie yra politiniai pabėgėliai, kuriems pagal JAV įstatymą galiotų azilo teisė.

Be to JAV Valstybės departamentas sulaukė patvirtinimą

leisti prezidentui Aristide naudotis JAV bankuose užšaldytais Haiti valstybiniais pinigais. Nuo karinio perversmo Haiti, kai buvo nuverstas prezidentas, JAV Valstybės ir Iždo departamentai leido nuverstam prezidentui kas tris mėnesius priėti prie nustatytų procento JAV-ose laikomų Haiti lėšų. Tais pinigais prez. Aristide finansuoja Haiti valdžią tremtyje, bet nuo 1992 m. pabaigos, jam nebuvo leista pasiimti pinigų iš tos sąskaitos. JAV administracijos pareigūnai sako, kad uždelsimas reikiama leidimo šį kartą buvo dėl biurokratinių, ne dėl politinių priežasčių.

Rusų povandeniniai laivai įtariai Švedijos pakrantėse

Stockholmas, Švedija (NYT) - Nors Šaltasis karas jau pasibaigęs, Švedijos pakrančių vandenyse nežinomi užsienio valstybių povandeniniai laivai tebeužtinkami - 1992 m. Švedijos laivynas juos užtiko bent tris kartus, rašoma kovo 8 d. *New York Times* laidoje.

Šie laivų užtinkimai yra dalis jau dešimt metų pastebimų užsienio laivų įplaukimo į Švedijos vandenį, ir laivyno pareigūnai Stockholme sako, jog neturi jokio pagrindo manyti, kad tie plaukiojimai pasibaigę. Švedijos laivynas dabar monitoringui naujais torpedas prieš povandeninius laivus savo kariuomenės laivyne ir davė tiems laivams leidimą šaudyti į povandeninius laivus be perspėjimo.

Retas valdžios ar kariuomenės pareigūnas abejoja, kad tie povandeniniai laivai yra atplaukę iš buvusios Sovietų Sąjungos uostų Baltijos jūroje, bet tuo tarpu jie turi mažai įrodymų tam įtariamui, išskyrus vieną atsitikimą, kai sovietinis povandeninis laivas užplaukė ant seklumos Švedijos pakrantėje 1981 metais netoli Švedijos laivyno bazės. Švedija nėra padavusi oficialaus skundo Maskvai.

Tačiau net ir karingiausiai nusiteikusiems švedams neaišku, kodėl rusai, jei jie iš tikrųjų yra kaltininkai, norėtų tokiu būdu ir toliau provokuoti Švediją, rizikuojant net ir nedidele karine konfrontacija. „Šaltojo karo metu buvo glima spėlioti apie tokių plaukiojimų paaishkinimus“, pasakė Švedijos ministro pirmininko Karl Bildt

atstovas. „Dabar jau sunkiau rasti gerą priežastį, kodėl tai tęsiasi“.

Nors Švedija tebesilaiko savo politikos, nesijungiant į karines sąjungas, per paskutiniuosius dvejus metus ji pradėjo truputį toltintis nuo ligšiolinės neutralumo politikos.

Išnaudodamas Rusijos didelį norą pagerinti santykius su Švedija ir praplatinti prekybinius ryšius, vasario mėn. pradžioje lankydamasis Maskvoje, Švedijos premjeras K. Bildt prezidento Boris Jelcin paklausė apie povandeninius laivus. Nors prez. Jelcinas nustebino švedus, pripažindamas, kad į Švedijos vandenį įplaukę povandeniniai laivai, jis nepripažino, kad jie buvo rusų.

Po susitikimo abi šalys bendru komunikatu pranešė, kad jų analistai ir toliau bendromis jėgomis studijuos garsinių gelmių įrašus, bandydami išaiškinti „šią problemą“ ir užtikrinti Baltijos regiono saugumą.

Toks Rusijos prisipažinimas yra svarbus, pasakė Lars Christianson, min. pirmininko K. Bildt atstovas spaudai, nes tai nurodo pasikeitimą Rusijos laikysenoje, pagal kurią anksčiau Sovietai vis paneigavo sovietinių povandeninių laivų įplaukimą į Švedijos vandenį, kaltindama Švediją „periskopine paranoja“.

Švedijos pareigūnai pasakė, jog atrodo, kad Rusija tebesinaudoja Švedijos pakrantėmis kaip savo povandeninio laivyno treniravimosi vietoje, ten atplukdydama povandeninius laivus su vienu ar dviem igulus

LDDP neteisėtai spaudžia Vyriausiąją rinkimų komisiją

Vilnius, vasario 27 d. - Vasario 27 d. atsistatydinus Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui Vaclovui Litvinui dėl to, kad komisija atsisakė vykdyti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo sprendimus, spausdiname Lietuvos Seimo opozicinio bloko „Tėvynės santaros“ dieną prieš tai - vasario 26 d., išleistą pareiškimą.

„Tuo po rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą LDDP, laimėjusi daugumą, pradėjo pulti Vyriausiąją rinkimų komisiją, siekdama ją diskredituoti visuomenės akyse ir panaikinti. Matyt todėl, kad tai viena iš nedaugelio institucijų išlikusių nepriklausoma. Tam tikslui pasitelkta ir masinės informacijos priemonių, kurios tendencingai aiškina Seimo Rinkimų įstatymą ir priimtus Aukščiausiojo Teismo sprendimus. Nėgana to, Vyriausiosios rinkimų ir Prezidento rinkimų komisijų pirmininkas V. Litvinas bei šių komisijų narys, atsotovaujantis LDDP, viršydami tarnybinius įgaliojimus ir nusižėngdami etikai, per masinės informacijos priemonės atvirai darė spaudimą Vyriausiąjai rinkimų komisijai, kad ji priimtų sprendimą dėl rinkimų rezultatų peržiūrėjimo Baltijos rinkiminėje apygardoje Nr. 20. Pajūrio Nr. 22 ir Šakių Nr. 64 LDDP kandidatų naudai.“

„Ypač kelia nusistebejimą paminėtų pareigūnų vieši samprotavimai apie tai, jog turi būti atimti mandatai, paminint pavardes, iš jau davusiųjų priešlaik ir pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 59 straipsnį igijusių Tautos atstovų teises. Tokie samprotavimai neturi jokio juridinio pagrindo. Jais kėsiami į Seimo nario asmens neliečiamybę, sukeliant nepasitenkinimą juo, kaip tautos atstovu, tuo trukdant jam atlikti tiesiogines pareigas.“

„Tėvynės Santara pažymi, kad nei Lietuvos Respublikos Konstitucija, nei Seimo Rinkimų įstatymas nesuteikia Vyriausiąjai rinkimų komisijai įgaliojimų atimti iš Seimo nario mandatus ir perduoti juos kitiems asmenims.“

„Lietuvos Respublikos Konstitucijos 63 straipsnio 5 ir 6 punktai sako, kad Seimo nario įgaliojimai nutrūksta jeigu „Seimas panaikina jo mandatą apkalto proceso tvarka“ arba „rinkimai pripažistami negaliojančiais, arba šiurkščiai pažeidžiamas rinkimų įstatymas“. Tėvynės Santara konstatuoja:

1. Kad Seimas dar nepradėjo taikyti apkalto proceso minėtiems Tėvynės Santaros nariams.

2. Aukščiausiasis teismas, turėjęs tam įgaliojimus, nepripažino rinkimų negaliojančiais šiose apygardose. O tuo atveju, kai Sąjūdis ir Piliečių Chartija kreipėsi, prašydama panaikinti neteisėtus Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl rinkimų rezultatų Vilniaus-Salčininkų nr. 56 ir Kašiadorių nr. 59 rinkiminėse apygardose, Aukščiausiasis teismas atsisakė nagrinėti šiuos pareiškimus. Dėl grubių rinkimų įstatymų pažeidimų yra iškeltos baudžiamosios bylos ir atliekamas tyrimas.

O dėl pažeidimų Vilniaus-Trakų rinkiminėje apygardoje nr. 57 Vyriausioji rinkimų komisija jau gavo prokuratūros raštą, kuriame konstatuojama apie šiurkščius įstatymų pažeidimus ir siūloma peržiūrėti savo sprendimą.

3. Seimo Rinkimų įstatymo 81 straipsnis aiškiai nurodo, kad jei Seimo nario įgaliojimai nutraukti anksčiau laiko, vienmandatėje apygardoje organizuojami nauji rinkimai.

„Tokia Konstitucijos ir Seimo Rinkimų įstatymų numatyta veiksmų seka yra vienintelė teisėta.“

„Todėl siūlome Lietuvos Respublikos prezidentui A. Brazauskui panaudoti savo įgaliojimus tam, kad būtų nutraukti neteisėti išpuoliai prieš Vyriausiąją rinkimų komisiją ir Seimo narius, bandant kėsintis į jų asmens neliečiamybę.“

Tėvynės Santaros vardu pasirašo B. Gajauskas, V. Aleknaite, E. Jarašiūnas, S. Pečiulius, A. Raskinis.

namasi į Seimo nario asmens neliečiamybę, sukeliant nepasitenkinimą juo, kaip tautos atstovu, tuo trukdant jam atlikti tiesiogines pareigas.

„Tėvynės Santara pažymi, kad nei Lietuvos Respublikos Konstitucija, nei Seimo Rinkimų įstatymas nesuteikia Vyriausiąjai rinkimų komisijai įgaliojimų atimti iš Seimo nario mandatus ir perduoti juos kitiems asmenims.“

„Lietuvos Respublikos Konstitucijos 63 straipsnio 5 ir 6 punktai sako, kad Seimo nario įgaliojimai nutrūksta jeigu „Seimas panaikina jo mandatą apkalto proceso tvarka“ arba „rinkimai pripažistami negaliojančiais, arba šiurkščiai pažeidžiamas rinkimų įstatymas“. Tėvynės Santara konstatuoja:

1. Kad Seimas dar nepradėjo taikyti apkalto proceso minėtiems Tėvynės Santaros nariams.

2. Aukščiausiasis teismas, turėjęs tam įgaliojimus, nepripažino rinkimų negaliojančiais šiose apygardose. O tuo atveju, kai Sąjūdis ir Piliečių Chartija kreipėsi, prašydama panaikinti neteisėtus Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl rinkimų rezultatų Vilniaus-Salčininkų nr. 56 ir Kašiadorių nr. 59 rinkiminėse apygardose, Aukščiausiasis teismas atsisakė nagrinėti šiuos pareiškimus. Dėl grubių rinkimų įstatymų pažeidimų yra iškeltos baudžiamosios bylos ir atliekamas tyrimas.

O dėl pažeidimų Vilniaus-Trakų rinkiminėje apygardoje nr. 57 Vyriausioji rinkimų komisija jau gavo prokuratūros raštą, kuriame konstatuojama apie šiurkščius įstatymų pažeidimus ir siūloma peržiūrėti savo sprendimą.

3. Seimo Rinkimų įstatymo 81 straipsnis aiškiai nurodo, kad jei Seimo nario įgaliojimai nutraukti anksčiau laiko, vienmandatėje apygardoje organizuojami nauji rinkimai.

„Tokia Konstitucijos ir Seimo Rinkimų įstatymų numatyta veiksmų seka yra vienintelė teisėta.“

„Todėl siūlome Lietuvos Respublikos prezidentui A. Brazauskui panaudoti savo įgaliojimus tam, kad būtų nutraukti neteisėti išpuoliai prieš Vyriausiąją rinkimų komisiją ir Seimo narius, bandant kėsintis į jų asmens neliečiamybę.“

Tėvynės Santaros vardu pasirašo B. Gajauskas, V. Aleknaite, E. Jarašiūnas, S. Pečiulius, A. Raskinis.

KALENDORIUS

Kovo 9 d.: Šv. Pranciška Romietė, Grigalius Nysos, Žyginas, Visgaila.

Kovo 10 d.: Geraldas, Kandidas, Visvydas, Žibuolė.

ORAS CHICAGOJE

Antradienį saulė teko 6:15, leis 5:50. Temperatūra dieną 38 F (3 C), apsiniaukę, naktį 28 F. (-2 C).

Trečiadienį saulė tekės 6:14, apsiniaukę, snigs, šaltiau.

LIETUVIŲ TELKINIAI

ST. PETERSBURG, FL „SAULĖS“ LITUANISTINĖS MOKYKLOS 15-OS METŲ SUKAKTIS

St. Petersburg ir jo apylinkėse apsigyvenant daugiau jaunų lietuvių šeimų, susirūpinta, kad jų atžalynas nenutoltų nuo lietuviškos savotiškos lituanistinės mokyklos, vadinamos lietuviškų studijų grupe, veikė jau 1976-77 mokslo metais. Šiai grupei vadovavo Angelė Karalienė. Dauguma mokinių buvo paauglių amžiaus, ne visi jų kalbėjo lietuviškai, todėl buvo dėstoma angliškai, teorikai bei praktiškai supažindinant su Lietuva, jos istorija, kalba, papročiais, tautiniais šokiais ir pan. Tai buvo lyg lituanistinės mokyklos užuomazga, kuri susiorganizavo 1977-78 metais. 1981 mokykla buvo pavadinta „Saulės“ vardu. Š. m. vasario 12 d. St. Petersburgo Lietuvių klubo salėje mokykla minėjo savo gyvavimo 15 metų sukaktį. Šventėje – oficiali dalis, meninė programa, vakarienė ir šokiai. Dalyvavo arti 300 asmenų.

Nijolė Dimienė, tėvų komiteto pirmininkė, visus pasveikino ir pakvietė kun. Steponą Ropolą sukalbėti maldą. Mokykla sukaityta proga sveikino JAV LB Floridos apygardos pirm. Janina Gerdvilienė mokyklą ir mokyklos vedėją Aureliją L. Robertson ir jo šeimą. Tarybos gautą paramą – 1000 dol. čekį. Sveikinimo žodį tarė ir LF Tarybos narė Marija Remienė. Mokyklos vedėja A. L. Robertson apžvelgė mokyklos per 15 metų nueitą kelią.

1977 metų rudenį pavykė suburti jaunesnio amžiaus mokinių grupę, ir nuo tada St. Petersburgo, Lietuvių klubo patalpose, pradėjo veikti šeštadieninė lituanistinė mokykla su 12 mokinių. Mokyklos vedėja buvo Veronika Kulbokienė, mokytojai – Stefanija Vaitienė ir Stasys Vaskys. 1981 metais, mokyklos vedėja esant Marijai Pėteraitienei, mokykla buvo pavadinta „Saulės“ vardu. Per 15 metų mokyklos vadovybė bei mokytojai keitėsi. Keitėsi ir mokinių skaičius – svyravo tarp 9 ir 27. Be V. Kulbokienės mokyklai dar vadovavo D. Cibiienė, nuo 1981 m. M. Pėteraitienė ir nuo 1987 m. ir dabar A. L. Robertson. Be jau minėtų, mokykloje dirbo mokytojai: E. Bogutienė, E. Breimerienė, A. Čiukienė, N. Dimienė, L. Jurgaitė (patį lankiusi mokyklą 1977-78 m.), A. Kartanienė, A. Klierienė, K. Krulienė, N. Lentinė, A. Lukienė, R. Moore. Šiai mokyklai pašventė 14 mokslo metų.

Per tą laiką tėvų komiteto pirmininkais buvo: D. Bobelienė, R. Krulikas, R. Moore, dr. B. Pumputienė, L. Clark ir dabar N. Dimienė. Malonu prisiminti per visus 15 metų dirbusius mokytojus. Jie savo duoklę atidavė lituanistikai ir mokykloje paliko savo širdies dalelę.

Šiandien mokyklą 27 mokiniai ir dirba še mokytojai: N. Dimienė, K. Krulienė, N. Lentinė, A. Lukienė ir A. L. Robertson. Mokykla švenčia savo tradicinę šventę bei renginius: pirmąją mokslo metų dieną ruošiamas mokinių, mokytojų ir jų tėvų pabudavimas prie vaišių stalo; gruodžio mėn. organizuojama Kalėdų eglutė su vaidinimu „Kristaus už gimimą“, Kalėdų senelių ir dovanėlių; paskutinį mėnesio šeštadienį švenčiama visu mokinių ir mokytojų to mėnesio

gimtadieniai, priešpiečių metų visiems sugiedant „Ilgiausių metų“; švenčiama Vasario 16-oji. Mokyklos metinė šventė ruošia tėvų komitetas. Mokslo metų pabaiga švenčiama gamtoje, čia mokiniams įteikiami pažymėjimai, premijos ir dovanėlės. JAV LB Švietimo Tarybos ruošiuose mokinių rašinių bei piešinių konkursuose laimėjo 4 „Saulės“ mokyklos mokiniai. Mokyklos bibliotekėlėje yra arti 160 knygelių, kurių dauguma padovanojo lietuviai, grįžę iš apsilankymų Lietuvoje. Rngas dovanų ir S. Salienė, K. Moore, E. Krasauskienė ir A. L. Robertson.

Baigdamą apžvalginę kalbą, mokyklos vedėja A. L. Robertson palinkėjo mokiniams ir jaunimui, kad gimtosios kalbos bei tėvynės meilė lydėtų juos per visą gyvenimą. Mokyklos vadovams ir mokytojams palinkėjo atsiminti džiaugtis, jog jie dirbo naudingą ir kilnų darbą.

Meninėje programoje išgirdome mokinių deklamavimą, vadovaujančių mokytojų N. Dimienės, Eilėraščių deklamavimą: M. Degesys, L. Bobelytė, J. Degesys ir R. Dimaitė. Be to, R. Dimaitė pianinu paskambino „Mano tėvelis buvo kalvelis“. Išgirdome ir moterų dainos vieneta, vadovaujama muz. Reginos Ditekienės. Šis vienetas veikia jau beveik 5 metus, šiuo metu jame dainuoja 9 moterys. Vienetas yra susidainavęs, ir jo dainuojamos dainos nuskambėjo labai gražiai.

Paskutinė meninės programos dalis – jaunimo tautiniai šokiai. Čia „Bangos“ šokėjų nuotaikingai pasako „Patrepšėlį“, „Suktinį“ ir „Gyvatarą“, o žiūrovai jiems atsilygino gausiu plojimu. Pranešėja – E. Aciūtė. „Bangos“ šokėjams vadovauja D. Gečienė.

Dainininkės, šokėjos ir jų vadovės rengėjų buvo apdovano- tos gėlėmis, parūpintomis I. Kusinskienės ir paaukotomis šiam „Saulės“ mokyklos sukaityviniui renginiui. Po programos mokyklos vedėja A. L. Robertson padėjo programos atlikėjams, jų vadovams ir visiems, prisidėjusiems prie šio renginio.

Visi buvo pavaišinti vakariene, o po vakarienos, orkestrui grojant, šokio mėgėjai galėjo pamankštinti savo kojas. Be to, visi galėjo išmėginti ir savo laimę loterijoje.

St. Vsk.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Sausio 27 dieną klube vyko Lietuvių Bendruomenės St. Pe-



LB St. Petersburgo apylinkės valdyba. Iš k. I eil. – Aurelija Robertson, Aldona Baukienė ir Elena Jasaitienė. II eil. – Bronius Bartkus ir Edvardas Budronis.

tersburgo apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Kadangi pernai valdyba buvo išrinkta dvejais metams, tad šis susirinkimas buvo daugiau informacinis – metų eigoje atliktų darbų apžvalga ir išvados.

Susirinkimą pradėjo skyriaus pirmininkas Vytautas Budronis, pasveikindamas susirinkusiuosius ir pasidžiaugdamas gausiu narių dalyvavimu. Pateikta darbotvarkė buvo priimta be pataisų. Buvo pagerbti metų laikotarpyje mirusieji nariai. Savo pranešime pirmininkas supažindino su savo valdyba, apibūdino jų darbų sritį ir trumpai apžvelgė visą skyriaus veiklą. Darbų buvo atliktų nemažai: Vasario 16-sios aukų rinkimas, organizavimas telefonais skambinimų, pavasario gegužinė, Floridos apygardos suvažiavimas, LB seimas, rinkimų pravedimas, Tautos šventės minėjimas, rudens pokylis ir kiti mažesni darbai.

Išdėdinkė E. Jasaitienė pateikė finansinę apyskaitą. Pajamų turėta daugiau negu 13 tūkstančių, o išlaidų daugiau vienuolikos tūkstančių dolerių. Paminėjo, kad pernai Vasario 16 dienos proga surinkta 6,341 doleris. Šiuo metu turima 277 mokesčių apsimokėję nariai. K. Urbšaitis perskaitė Revizijos komisijos aktą. Išvadoje – išdėdinkė pateikta apyskaita atitinka įnašams ir pateisinamiesiems dokumentams knygoje.

A. Armalis – socialinio skyriaus pirm. pranešė, kad pagrindinis patarnavimas yra reguliarius, savaitinius kraujospūdžio matavimas. Informacijos tiekiamas apdraudus ir kitais klausimais nesulaukė reikiamo dėmesio. Ateičiai, jis galvojęs, daugeliui artėjant prie brandaus amžiaus, reiktų pagalvoti apie pagalbą ruošiant ar keičiant testamentus, transporto parūpinimą negalintiems vairuoti ir patarnais bei pokalbiais mažinti senelių prie- gaudos baimę.

Lietuvių fondo igaliojinė J. Gerdvilienė savo pranešime pažymėjo, kad vienkartinę aukų su koncertu pajamomis gauta 5,515 dolerių. „Saulės“ li-

tuantistinės mokyklos vedėja A. Robertson pranešė apie darbą mokykloje. Mokyklą lanko 23 mokiniai, kai kurie jų nekalba lietuviškai, bet stropiai lanko pamokas ir domisi lietuviškais reikalais. Moko penkios nuolatinės ir viena pagalbinė mokytojos. Dirbama 33 šeštadieniais metuose. Mokyklos biudžetas siekia arti 5,000 dolerių. Kalėdų švenčių metu ruošia eglutę su vaidinimu ir metinį pokylį – šventę su šokiais.

J. Gerdvilienė kalbėjo apie LB Floridos apygardos darbus ir suvažiavimą, kuris šiemet vyks gegužės 1 dieną Klubu salėje. Suvažiavime atstovais sutiko būti: P. Jančiauskas, St. Vaskys, Vyt. Mažeika, Pr. Zelba, J. Navakienė ir A. Klierienė.

A. Daukienė trumpai aptarė šiemet metams numatytus renginius ir ta proga padėjo vyrų, ypač moterims, praėjusiais metais prisidėjusiems darbu ir kepsniais renginiuose.

Pabaigus pranešimus, buvo pakviestas pas gimines viešintis svečias iš Lietuvos dr. Petras Tulevičius. Papasakojo apie save, išėitęs mokslus ir 25 metų darbą Vilniuje, inkstu persodinimo centre. Po to kalbėjo apie dabartinę sudėtingą padėtį Lietuvoje. Apie galimas liūdnas pasekmes, prie kurių gali privesti dabartinė seimo dauguma. Kvietė visus balsuoti už St. Lozoraitį. Ragino telefonais, laiškais ar telegramomis įtaigoti gimines Lietuvoje pasisakyti už Lozoraitį, kuris vienintelis gali sujungti tautą. Po susirinkimo pasivažiavė pyragaičiais ir kavute.

Mečys

SUNNY HILLS, FL

DEIMANTINĖS NEPRIKLAIMSOMYBĖS MINĖJIMAS

Paminėti Lietuvos nepriklausomybės 75-rių metų sukaktį Sunny Hills lietuviai būrėsi vasario 21. Kaip visada, minėjimas buvo dviejų dalių: pamaldos 11 v. r. Šv. Teresės bažnytelėje; iškilmės 3 v. p. p. parapijos salėje.

Pamaldos, kurias atliko kunigai Izidorius Gedvila, Leonas Musteikis ir klebonas Francis Szcykutowicz'ius, skyrėsi nuo eilinių lietuviškų kiekvieno sekmadienio Mišių kelias požiūriais. Pirmiausia, daug moterų atėjo apsirengusios tautiniais drabužiais. Šitaip pasipuošusios dvi prie altoriaus lydėjo uniformuotą šaulį su Lietuvos trispalve, o trečioji, su LB apyl. pirmininku nešė auksą prie altoriaus. „Antrosios jaunystės“ choras, keletą savių intensyviai ruoštas muziko-vargonininko Vinco Mamaičio, darniai, pakiliai giedojo. Taip pasitaikė, kad prabilo visi trys kunigai. Po grynai religinės pamokos dalies, kun. Iz. Gedvila prisiminė ne tik 1918-sius metus, bet ir kas dabar Lietuvoje vyksta, pastebėdamas, kad tauta šiuo metu žeidžiama, o kartu žeidžiama ir išeivija. Baigdamas pasisakė, kad šiandien švenčias savo 45-rių metų kunigystės sukaktį. Kun. L. Musteikis perskaitė Tėsių vyskupo Antano Vaičiaus laišką kun. Szcykutowicz'ui, kuriame dėkojama už tris visokių gėrybių siuntinius bei piniginę paramą Tėsių kunigų seminarijos statybai. Dėl pinigų kun. L. Musteikis paaiškino, kad prie nedidelės mūsų parapičios sumos kleb. Szcykutowicz'ius iš savo kišenės pridėjo visą tūkstantinę ir kad taip jis daro jau kelinti metai. O žodį ėmęs pats Szcykutowicz'ius supeikė mūsų pesimizmą dėl dabartinių Lietuvos ivykių ir ragino siūsti tėvynėn kuo daugiau siuntinių bei dolerių, remti gimines ir nepažįstamus, kaip tai daro 10 milijonų Amerikos lenkų, šelpdami 40 milijonų tėvynėje. Geras patarimas!

Susirinkus į salę, iškilmes pradėjo ir visam minėjimui sumaniai, laisvai vadovavo LB apyl. renginių vadovė Elena Žebertavičienė. Kun. L. Musteikis perskaitė paties susikurtą invokacinę maldą ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę prisiminimui uždegė tris žvakes, stovinčias publikai stungus tylijoje maldoje. Jurgis Savaitis perskaitė du sveikinimo laiškus: per JAV LB Krašto valdybą gautą prez. Bill Clinton ir pačios JAV LB Krašto valdybos, kuri prašė aukų savo veiklai.

Vadinama „pagrindinė kalba“, kaip pernai, taip ir šmet, pasakyta ne tūkstantį mylių skridusio svečio, o vieno iš mūsų, būtent minėjimo rengėjo, LB Sunny Hills apyl. v-bos pirmininko Alfonso Vėlavičiaus. Jis kalbėjo tik 12 minučių. Pradėjęs minorine gaida (buv. kompartijos narių išrinkimas, pažeista žmonių moralė, ekonominis chaosas, etc.), užbaigė, kaip ir reikėjo, šviesesnėmis mintimis (Lietuva vėl nepriklausoma, galime su ja laisvai bendrauti, nebevaržomos kelionės ir t.t.).

Daugiausia džiaugsmo dalyvams suteikė meninė programa. Baliai Čepukui akordeonu palydint, vieną dainą duetu dainavo Julija Čepukienė ir E. Žebertavičienė, kitą solatiko E. Žebertavičienė. Stasio Santvaro eilė. „Lietuva“ padeklamavo akt. Vincas Žebertavičius. Sekė trys moterų trio (E. Žebertavičienė, Genė

PENSIJA ATIDAVUSIAM LIETUVOS AUKSĄ

Personalinė Lietuvos Respublikos pensija paskirta buvusiam sovietinės Lietuvos plano komiteto pirmininkui Aleksandrui Drobniui. 1940 metais, rusams okupavus Lietuvą, Aleksandras Drobnyš buvo paskirtas Lietuvos Banko valdytoju. Jo nurodymu, Lietuvos auksas buvo perduotas Sovietų Sąjungai.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuniunami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

Beleckienė, Onė Adomaitienė) dainos, V. Mamaičiui palydint pianinu. Keturias dainas atliko mišrus „Antrosios jaunystės“ choras su V. Mamaičio pianino palyda.

Vaišių metu katutėmis pagerbti minėjime dalyvavę tautiečiai – svečiai, šiuo metu atostogaujant Meksikos įlankos pakrantėse. O sukaityviniui kun. Iz. Gedvilai sugiedota „Ilgiausių metų“.

Paskutinius kelerius metus išskirtinai gausiai aukoję Lietuvos laisvinimo reikalams šio minėjimo metu Sunny Hills lietuviai plačiau piniginių neatvėrė: JAV Lietuvių Bendruomenė surinkta 1,200 dol. ir 55 dol. Amerikos Lietuvių Tarybai.

Minėjime, su svečiais, dalyvavo netoli šimtinė asmenų.

Alfonsas Nakas

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1285

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ Iginonims
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. – 7 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. v. v. antr. 12-30 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v. r. – 12 v.p.p.

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-4999 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2870
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

Tel. kabineto ir buto: (708)852-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLIS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
708-941-2808
Valandos pagal susitarimą
Vakara ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. 312-588-2166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą



St. Petersburgo „Saulės“ lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojos. Iš k. – II eil. mokyklos vedėja A. L. Robertson ir mokytojos A. Kartanienė, A. Lukienė ir N. Dimienė.

KAIP GALIME PADĖTI LIETUVAI

Iki šiol buvo veikiama beveik be jokio plano. Kas daugiau rėkė ir buvo landesnis, tai tam ir didžioji pagalbos dalis atiteko. Planas neturi būti utopinis, bet realus. PLB seime buvo pasiūlymų atstatyti Vilniaus senamiestį. Projektų siūlytojai, dažnai tik save tenori parodyti, visai neturėdami kalbamų klausimu jokio supratimo. Kitas siūlytojas pasakė: „Mes turime sudaryti planą, kad dešimt tūkstančių lietuvių būtų dešimt milijonų“. Tik nepasakė, kur tą dešimt tūkstančių tautiečių būtų galima surasti.

Teko girdėti, kad yra tautiečių, kurie, nuvykę į Lietuvą, vaidina didelius turtuolius arba labai didelius veikėjus. Jeigu taip, tai Lietuvoje žmones suklaidina ir sudaro nerealią vaizdą apie išeivijos pajėgumą. Tad gal ir nereikėtų stebėtis, kad iš ten ateinantieji prašymai dažnai yra labai nerealiūs: pradedant spaustuvėmis, televizijos siūstuvais net ir Kauno miestui kanalizacijos atmatų valymo sistema. Kalbant apie spaus tuves ir televiziją, nereikėjo jų komunistų rankose palikti. Praėjusiais metais vyriausybė kreipėsi į Lietuvos fondą ir LB-ne, kad padėtų jai televizijos siūstuvą įsigyti. Objektas ne pasakiškai brangus, tik apie 360.000 dol. Televizijos siūstuvai, kurį gindami sausio 13 d. žmonės žuvo, vis tiek į priešingą rankas pateko. Prileiskime, jeigu fondas arba bendruomenė būtų paskubėjusi ir jų prašymą išpildžiusi, kieno rankose tas nupirktas siūstuvai, būtų dabar atsidūrę. Manysčiau, kad tose patose, kurios ir centralinį siūstuvą valdė.

Be to, viskas yra privati-žuojama. Lietuvoje dabar nekaltai apie vagystes, bet „privatizaciją“. Rimti žmonės – veikėjai, kurie į Lietuvą daug sykių važinėjo ir rūpinosi pagalbos tiekimu, taip sakę: „Kas iš čia yra įstaigoms ar organizacijoms siunčiama, tai atsiranda direktoriui, vedėjui ar tvarkytojų namuose – „suprivatizuojama“. Prasidėjus atgimimui, LB-nė siuntė kompiuterius, nes Sąjūdį jau prašė – tai beveik visi ne į tas rankas pateko. Kai Čikagoje lankėsi KAM ministeris A. Butkevičius, teko su juo keletą minučių pakalbėti. Bekalbant iš kalbos išėjo išeivijos parama ir paminėjau tuos kompiuterius. Pasakiau, kad Sąjūdį jau

kompiuteriai „Respublikai“ pateko. Tai jis man atsakė: „O kas tuos kompiuterius jiems davė? Landsbergis jiems ir atidavė“. Kuomet reikaliu taip susidėstė, tai kas begali susigaudyti? Mes negalime kiekvieną talpintuvą, siuntą ar kompiuterį lydyti. Jie patys Lietuvoje turi susitvarkyti, kad parama tinkama linkme nueitų.

Taip pat kas nors norėtų tvarkyti ir eigos tvarką nustatyti, kas šiuo metu yra reikalingiausia. Tiek Lietuvoje leidžiami laikraščiai, tiek ir išeivijos mirga įvairiais paminklų atstatymais ir statymais. Atrodo, jeigu nebus pristabdyta, tai greitai laiku jų bus tiek pristatyta, kad nebebus nei kur bulvių auginti! O šalia tų paminklų statymų mirga našlaičių, vaikų ir daugiavaikių šeimų skurdą aprašymai. Iš Lietuvos ateinančioje spaudoje jau rašoma, kad išdraskytuose kolektyviniuose ūkiuose gyvuliai šimtais badu gaišta. „O vaikai mokyklose sausą duoną duos pluta gražia, yra ir jos neturintieji (iš Valdo Adamkaus pranešimo)“. Jeigu nieko nebus daroma, tai greitai ir tie vaikai pradės mirti. Tad ir nenuostabu, kad yra daug vaikų sergančių džiova.

„Lietuvoje šiuo metu apie 500 vaikų serga džiova. Taip pat beveik 600 vaikų serga kraujo vėžiu. Lietuvoje tragedija. Nėra lėšų nupirkti vaistų, tiems ir kitiems sergantiems vaikams. Lithuania Mercy Lift, kartu su Čikagos bei Detroito Lietuvos dukterų draugijomis ir Caritas talkos būriu lapkričio mėn. sėkmingai sutelkė 3,500 dol. Už juos buvo nupirkti vaistų ir vitaminų džiova sergantiems vaikams. Jų užteks trims mėnesiams, tačiau gydymas užtrunka devyntis mėnesius. Kaip bus toliau? (iš Jurgio Lendraitio kalbos, pasakytos Jaunimo centre)“. Taip! Nėra valiutos pirkti vaistams džiova sergantiems vaikams. Tačiau yra valiutos apmokėti už importuotą alų ir šampaną. Ne tik šampaną, bet olandišką sūrį. Tik įsivaizduoti reikia – šiuo metu turi importuoti olandišką sūrį! Tokiu momentu kiekvienas centas turi būti tautos fiziniams išlikimui, o ne prabangai paskirtas. Nereikia viso skurdo ant išeivijos pečių sukrauti!

J. J.

STALINAS MIRTIES ŠEŠĖLY

JONAS ŠALNA

1953 metais kovo 5 d. mirtis užtemdė didįjį 20 amžiaus žudi-
k, kurio gyvenimas atnešė Lie-
tuvai katastrofiškas pasekmes.
Šiandien turime tūkstančius
knų ir straipsnių, kurie
aprašo šio neriboto despoto
gyvenimą, jį įvairiai vertina:
vienai prabėgoms, kiti atlikdami
„skrodimus“ iki mikroskopinio
tikslumo.

Kadangi daugelio lietuvių
gyvenimas vienai ar kitaip
buvo surištas su šio sužvėrėjusio
diktatoriaus gyvenimu ir jo mir-
tis palietė nemažą skaičių lie-
tuvų likimą, pravartu pasižiū-
rėti į jo paskutines gyvenimo
akimirkas, paskutinę šio iš-
krypusio žmogaus mirties būse-
nį ir jo artimųjų reakciją.

Kai pasaulis įvairiai reagavo
į Stalino mirtį, tai Lietuvai tas
atnešė laisvėjimą ir viltį, kad
baisūs kankinimai bent kiek bus
apstabdyti. Paskutiniai gyve-
nimo metai dar labiau išryš-
kino jo charakterio bruožus kaip
nuožmaus masinio žudiko ir
kankintojo. Jo liguista parano-
ja neturėjo ribų ir jo žudymų
niekam nebuvo įmanoma sus-
tabdyti. Nors yra žinoma, kad
Mikojanas prisipažino vėliau
Albanijos diktatoriui, kad jis ir
kiti planavo nužudyti Staliną,
bet negalėjo įvykdyti. Berija
buvo dažnai įtariamas, kad
norėjo jį nužudyti, bet tam
nėra įrodymų.

1951 metais Stalinas Chrušče-
vo akivaizdoje pasakė, kad jis
nieku nepasitiki, netgi paties
savi. Kai naujai sudarytas
vieto Politinio biuro prezi-
dumas buvo sumažintas iki 9
asmenų, jų tarpe jau nebuvo
Molotovo ir Mikojano. Tik liki-
mo dėka jų galvos nenukrito
nuo pečių. Tuo laiku
Vorošilovas buvo apkaltintas
šnipinėjimu Anglijai. Molotovas
buvo Stalino įtartas Amerikos
šnipu, ypač po to, kai jis
apsilankė Amerikoje. Jo žmona
Zamčuzina, parfumerijos ir
kosmetikos viršininkė, žydų
kilmės, kuri turėjo milijonierių
brolių Amerikoje nuo 1911 metų,
buvo suimta ir ištremta į Sibirą.
Mikojanas buvo apkaltintas
esą britų ir turkų šnipas. 1951
metais Čekoslovakijoje žydų
kilmės Slanskis, čekų komu-
nistų partijos sekretorius, ir kiti
tos paties kilmės politbiuro
nariai apkaltinti Amerikos ir
Izraelio konspiracija, susilaukė
ypač plataus „socializmo duob-
kasių“ išgarsinimo ir galutinai
neišvengiamos kartuvių baus-
mės. Daktarų samokslas taip
pat išgarsėjo 1952 metų rudenį.

Įtarimai neaplenkė ir Berijos,
kurio slapta policija buvo ap-
kaltinta nesugebėjimu sustab-
dyti samokslų, sabotužų ir žu-
dymų. Stalino planai juo toliau,
juo labiau vystėsi ir brenė jo
mintyse. Arestai ir žudymai plė-
tėsi dideliu greičiu. 1952 metais
gegužės ir birželio mėn. slapsti
teismai privėdė prie egzekucijų
visų pirmaeiliių Ydidi rašytojų
su senu bolševikų šulu Lozov-
skiu priešaky.

Svetlana 1969 m. Amerikoje
rašo apie savo tėvą: „Jo vardas
yra surištas su kraujo žinojais ir
visu pirmaeiliių Ydidi rašytojų
daro. Jis nebuvo nei suvedžio-
tas, nei išėjęs iš proto. Savo
sąlptom kalkuliacijom, kad išlai-
kytų valdžią savo rankose, likvi-
davo pirmiausia savo priešus,
o paskiau visus kitus, kurie jam
nepritardavo“.

Paskutiniuose sausio ir vasari-
nėse mėnesiuose, vakaro pasikal-
bėjimuose ir nutarimuose šalia
Stalino dalyvavo tik keturi as-
menys: Berija, Chruščėvas, Ma-
lenkovas ir Bulganinas. Šiuo
laiku Stalinas daugiausia prisi-
lankė Kuncevo dachoj, netoli
Maskvos. Jis neturėjo atostogų
ilgesnį laiką, o kartu ir niekas
kitas neišdrįso atostogauti.
Dacha kelis sykius buvo pra-
plėsta ir padidinta. Stalinas
daugiausia gyveno pirmam
aukšte, didesniai valgomajam
kambary. Ten buvo vaistų spin-
ta. Vaistai buvo naudojami
kartu su karto. Dr. Vinogradov
buvo vienintelis iš daktarų,
kuris buvo Staliniui patikimas.
Jo paslaugoms pasinaudodavo
vieną ar du kartus per metus.
Stalinas karts nuo karto keis-
davo baldus ir miegodavo skir-
tinguose kambariuose, taip kaip
caras Nikolajus II, kad nebūtų
samokslininkų nužudytas.

Tokių būdų Stalinas įėjo į
paskutinę savo gyvenimo fazę.
Jis nepasitiko niekuo, užmir-
šo bet kokį žmoniškumą. Jo per-
sekiojimo manija nebuvo fan-
tazijos padarinys; metodškai
siekiė įvykdyti savo tikslus ir
stengėsi įvykdyti kaip galima
tobuliau.

Senėjimo procesas darėsi aiš-
kesnis ir nesustabdomas. So-
vietų žurnalistas pažymi, kad
Stalinas atrodė pasenęs: ne-
aukštas, veidas idubęs nuo
senyvo amžiaus, su žema kakta,
priešingai portretams, kurie
visur buvo išsklaidyti. Jis pra-
dėjo pamiršti pavardes net arti-
mųjų bendradarbių. Pomirtinio
skrodimo metu jo smegenys

buvo rastos paveiktos arterio-
sklerozės iš paskutinių 5 metų
laikotarpio.

Senatvės simptomai pasireiškė
susidomėjimu prailginti
gyvenimą. Dr. Aleksandras
Bogomolec išpranašavo Staliniui
150 metų su jo paties išrasto
„gyvybės serumo“ pagalba. Ta-
čiau pats daktaras teigė, gyve-
no tik iki 65 metų. Kiti „ekspertai“
kaip G.M. Bosijan sugebėjo gau-
ti valstybės ir partijos paramą
dirbti „Bakterijų kristalizavi-
mo“ procese. Pati teorija ir dar-
bai buvo beverčiai. Bakterijos
buvo laikomos gyvybės atsira-
dimo pagrindu ir tuo pačiu pa-
jėgų prailginti gyvenimą. Tuo
laiku labai pagarsėjo rumunų
laboratorijos, kurios dirbo ne tik
dėl gyvenimo prailginimo, bet ir
dėl suteikimo žmogui nemirtingu-
mo.

Pseudomokslas įsitvirtino,
Stalino globojamas, kai sena
bolševikė Olga Lepešinskaja,
pati būdama bemokslė (kažka-
da pabaigoje 19-to amžiaus
lankė sveikatos kursų) paskel-
bė, kad albuminų medžiaga
turėjo gyvybės formą. Stalinas
ja asmeniškai susidomėjo. Jos
pajauėjimo formulė susidarė iš
maudymosi vonioje, ištirpinus
sodos maišelį ir imant pakaito-
mis sodos klimzas. 1951 metais
ji buvo pagerbta Stalino me-
daliu ir išrinkta Medicinos
Mokslų Akademijos nare. Tokia
mokslų profanacija yra komiš-
ka, bet tiems, kurie bandė pasi-
priešinti, baigėsi tragiškai.

1952 m. pavasarį Stalinas
jautė senatvės našą. Jo as-
meninis daktaras N.V. Vino-
gradov patarė paimti ilgesnės
atostogas nuo politikos. Stalinas
tuo laiku įtarė Kremliaus gydy-
tojų samokslais jį nužudyti.
Vinogradov buvo tuoj pat
apkaltintas suokalbiumi nuimti jį
nuo valdžios. 1952 m. lapkričio
mėn. buvo areštuoti žinomi
Kremliaus daktarai, o Stalino
nurodymu, ir dr. Vinogradov.
Tuo pačiu įsakė juos daužyti ir
panaudoti terorą, kad prisipa-
žintų. Sausio mėn. visi suimtieji
prisipažino ir 13-tą d. paskelbti
jį nusikaltimais.

Laikas tačiau užbėgo įvy-
kiams už akių, ir Stalinas ar-
tinosi prie savo galo. Nesigydė
daktarų priežiūroje. Jis gydė
tats save: ėmė jodo laisvę ir
kažkias tabletes, patartas tų,
kurie nieko bendra su medicina
neturėjo. Paskutinį mėnesį
naudojosi savo apsaugos virši-
ninko majoro patarimais, nors
jis buvo veterinarijos daktaras.
Rūkyti Stalinas tačiau nustojo

velai – 1952 metais. „Frakeik-
tas senas amžius“, pasa ydavo.
Jis jau kentėjo nuo reumatizmo,
galvos svaigimo. Dantys iškrito,
ir jis turėjo aukštą kraujo
spaudimą. Prieš savo mirtį
Stalinas jau buvo pašalinęs savo
asmeninį gydytoją, asmeninį
sekretorių ir savo asmeninį
saugumo viršininką.

Vasario 28 d. pietums į savo
dachą pasikvietė Malenkovą,
Beriją, Chruščėvą ir Bulganiną.
Pietavimas, kaip dažnai, užtru-
ko iki 5-6 val. ryto, Stalinas
buvo geram ūpe ir visiškai
pasigėrė. Chruščėvas prisiminė,
kad visi buvo patenkinti, ka-
dangi niekas nebuvo apkaltin-
tas, kaip dažnai atsitikdavo. Ki-
tą dieną, tai yra kovo 1 d. buvo
sekmadienis. Chruščėvas tikė-
josi iš Stalino telefoninio šau-
kimo, bet nieko neįvyko. Svet-
lana šaukė tėvą, bet jai buvo
pranešta, kad tėvas greičiausiai
primigo, ypač po tokios nakties.

Apie vidurdienį sargybinis išgirdo
garsus, bet nedrįso ištirti.
Vakaras praėjo ramiai. Apie
6:30 val. buvo uždegta šviesa ir
tyla tęsėsi toliau. Apie 10:30
val. vakaro buvo susirūpinta, ir
tik komisaro pavaduotojas Loz-
gačev išdrįso įeiti į Stalino
kambary. Stalinas buvo rastas.
gulintis ant kilimo be žado, bet
turintis sąmonę. Su sargybinių
pagalba jis buvo paguldytas ant
sofos. Tuoj buvo pranešta vidaus
reikalų ministrai Gnatjevui, o
tuo pačiu Berijai ir Malenkovui.
Berija ir Malenkovas atvyko 3
val. ryto, kovo 2 dieną. Chruš-
čėvas ir kiti atvyko vėliau. Pa-
šaukti daktarai atvyko 9 val.
ryto. Stalinas mažiausiai 10 va-
landų buvo be jokios mediciniš-
kos priežiūros.

Daktarų grupei vadovavo
prof. Lukomskij, širdies spe-
cialistas. Stalinas gulėjo
aukščiau nakties ant sofos. Pro-
fesorius baimingai palietė
ranką ir susinervinęs atšoko.
Berija sušuko ant daktaro.
Truputį vėliau paaiškėjo, kad
Stalino dešinioji pusė buvo
paralyžuota ir kalba dingusi.

Tą dieną Stalinas trūpsam
atgavo sąmonę, bet padėtis
paliko ta pati. Artimi bendra-
darbiai pasidalinio budėjimą, ir
tik tada Chruščėvas pamatė
tikrąjį Berijos veidą. Kai padė-
tis pasidarydavo beviltiška,
Berija tyčiojosi, pravardžiavo ir
pamegdžiojo, bet kai Stalino
padėtis šiek tiek pagerėjo,
tuoj puldavo ant kelių, prašy-
damas pasigailėjimo ir primin-
damas savo ištikimumą, mal-
naudamas atleidimo. Svetlana
atėjusi prisijungė prie budėjimo.
Tuo tarpu Stalino sūnus Vasi-
ly atėjo girtas ir tuoj pat išėjo

gerti ir kelti triukšmą, tarnu-
tarpe; gerai išskoliojo daktarus,
kad žudė jo tėvą ir išėjo į savo
namus.

Daktarai išleido tris komuni-
katus: vieną kovo 4 d. ir du kovo
5 d. Buvo pranešta, kad Stalino
sveikata pastoviai blogėja. Sme-
genų kraujavimas buvo sukom-
plikavęs koronarinių indų
padėtį. Pacientui buvo duoda-
mas deguonis, gelbėtas kvė-
pavimas, naudoti vaistai, kaip
kamforas, strofantinas ir ko-
feinas, stengiantis sustiprinti
širdį. Penicilinas buvo duoda-
mas sumažinti temperatūrą ir
prieš infekcijas, kadangi baltųjų
kraujo rutuliukų buvo padau-
gėję. Ant kaklo ir sprando buvo
naudojamos dielės. Tas buvo
daroma užtikrinti žmones, kad
viskas buvo naudojama išgelbė-
ti ligoni. Prietaringiems žmo-
nėms dielės turėjo magišką jėgą
pašalinti nuodus iš visos sis-
temos.

Kovo 5 dienos ryte atrodė, kad
padėtis vėl pagerėjo, bet apie
vidurdienį reikalai pablogėjo.
Kvėpavimas pasidarė sunkus ir
nevienodas. Daktarai pranešė,
kad Stalinas gali neišgyventi
iki rytojaus.

Svetlana aprašo paskutinę
valandą: „Paskutinės valandos
buvo lėtas dusimas, veidas ir
lūpos nuo mėlynumo pajudavo.
Mirties agonija buvo baisi. Pa-
skutiniu žvilgsniu apžvelgė visą
kambary ir susirinkusius. Pa-
kėlė kairę ranką, lyg norė-
damas kažką pasakyti ir pra-
keikti visus likusius. Toks
judesys buvo nesuprantamas ir
keblės baimė. Pramerktas akys
buvo pilnos pyktio, beprotiško
atspalvio, o labiausiai mirties
baimės“.

Ir taip baisusis diktatorius
mirė 1953 metais kovo 5 dieną,
9:50 val. vakare. Mirė sunkiai
ir baisiai, bet ne taip baisiai,
kaip jo jau nužudyti milijonai.

Mirė visų amžių nuožmusis
žudikas, nesuradęs sau lygaus
istorijos eigoje. Mirė vėliau ir
komunizmo ideja, pareikalavusi
daug kančių, kraujo. Lietuva at-
siduso laisviau, žlugus „pikto
karaliui“. Lietuviams (ne vi-
siems) sugrįžo galimybė atva-
žiuoti į Lietuvą. Sugrįžo ir mano
tėvas, kėlėjas 10 metų; sugrįžo
palaužtas ir be sveikatos.

Stalino palikimas dar ryškus
žmonių sąmonėje. Dar reikės
nemažai metų, kad žmonės
nubustų iš iliuzijų, išsigydytų iš
psichologinių žaizdų. Palikimas
pasibaigėtinai ir ilgalaikis.

Stalino laidotuvių buvo
minios žmonių. Buvo ironiškai
pastebėta, kad Stalinas parei-
kalavo aukų ir po savo mirties.

(Nukelta į 4 psl.)

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

102

— Juoktumeis, mergyte, ir tu. Tris kaimus pereini
ir nieko negauni. Už stalo sėdi sotūs vokiečiai, pilni
kšnių kanda riebią kiaušieną, o tau supuvusios kopūs-
tos galvos neturi. Išėini gėdą kaimo, nori verti ir prašai
Dievo, kad jiems bolševikus atsiųstų. Nors neilgam,
nors vienieriems metams! Ir paskum pakrūmėj užsuki
dar pas vokiečių, kuri laukia šiandien iš bolševikų
nelaisvės grįžtančio vyro ir viską gauni. Iš džiaugsmo,
kad šiandien turės lovoj vyrą, moteris net neklausdama
prikrauna. Net gėda imti už tą šaukštą kavos. Bet
bolševikų ir ji nepažįsta, ir tikisi sulaukti vyro, kuris
dar ką nors gali. Ar ne juokas, mergyte.

— Eik, eik, nepraustaburni, — numoja moteris.
Paskui ją iškia galva jos vyras, o paskui jį ir dar
du. Mūsų kambarelis pasidaro pilnas. Visi žiūri į maišą,
sako, kad gerai pasisekė ir pasakoja, kaip yra kada
seksė jiems ir kitiems. Jie kalba ir kalba. Vėl pradeda
krosnį malkų ir negaliu sulaukti, kada išeis. Mikas
pastato maišą kampe ir taip patyli, o jie vis šneka.

— Ar tu jau pavalgėi? — pagaliau pasako Mikas.
— Ne, laukiau tavęs.
— Tai valgykime. Gyvą šunį suėščiau.
— Užteks ir dvokiančio sūrio, — pasakau.
Svečiai susipranta. Jie išeina, o mes pradėdam
valgyti.

— Tai kaip ten buvo? — sakau.
— Sakau, kad velniai. Ir ragus pridėjus velnesni
nebebūtų!

Jis kanda dideliais kšniais duoną ir nugeria kavą.
Aš nieko nebesakau. Žinau, kad užvalgęs papasakos.
— Man ne tiek kopūstai rūpėjo, bet galvojau, kur

jūs tą kavą dėjūt, — pradėjo dantis krapštydamas. —
Pasiėnyti nelaiksite. Ir pasiėnyti drąsa, nelaukė nė
vidurnakčio. Einu pasilenkęs ir matau juodas šešėlis
eina nuo sandėlio į plentą. Užėjau, sakau, tau už akių.
Tekinas per drebulinį išbėgu į plentą. Kas man ką
gali sakyti. Plentu niekam neuždrausta. Po beržais
stovi dengtas sunkvežimis. Kaip tik toj vietoj, kur mes
per plentą ejom. Gale stovi keli vyrai. Prieinu ir aš.
Vienas perlipa per griovį su maišu ir meta į maišą.

— Paskutinis, — sako.
— Dar vienas turi būti! — sako kitas.
— Ne, paskutinis, — patvirtina kitas, kartu atėjęs.
— Kaip čia gali būti, — sako tas pats. Toks aukš-
tas, lieknas, trumpais kailinukais, lyg ir matytas kur.
— Eik, kelsis suktrovi! —
— Penkis, — atsako balsas iš vidaus. — Bet ką čia
atnešei? Kopūstai?

— Kokie kopūstai? — pašoka ilgasis.
— Žiūrėk!
Jis ištiesia rankas ir graibo maišą.
— Kas čia per velnias dabar. Pastumk!
Išmeta maišą ant kelio ir iš visų pusių apgraibo.
— Suskaityk gerai, kiek yra.
— Penki, — atsako iš mašinos. Aš suskaitčiau.
— Negali būti! — sako tas pats lieknasis.
Jis lipa į sunkvežimį, o kitam liepia nueiti ir gerai
pažiūrėti.

— Aš žiūrėjau, — sako tas ir atsiska eiti.
Aš tebestoviu prie sunkvežimio kampo. Kai jis at-
sisuka eiti, mes atsiduriame prieš vienas kitą. Jis kelis
akimirksnius žiūri į mane, paskum pasako:
— O tu ko čia?
— Noriu prašyti, kad pavėžėtumėte. Nebegaliu
paeiti.

— Mes niekur nevažiuojam.
— Nors ligi pirmo kaimo. Gal pernaktoti gausiu.

— Sakau, kad mes niekur nevažiuojam.
— Bet čia nenakvosite. Argi žmogus žmogui padėti
negali.

— Mes į stovyklą važiuojam. Va čia pat! — sušunka
iš mašinos.

Jis irgi pastebėjo mus kalbant.
Patraukiu pečiais ir pradėdus iš lengva eiti. Paeinu
galą priekin, paskum grįžtu atgal kita plento puse ir
atsistojau už beržų. Sunkvežimį kalbasi labai gyvai, lyg
bartųsi, bet vėjas švilpia, ir aš nieko negaliu suprasti.
Nuo sandėlio sugrįžta vyrai. Jie tušti, nieko neatnešė,
ir nuo to gincas dar padidėjo.

Toli plentu pasirodo automobilio šviesos. Jie dar
valandėlę gincijasi, paskui iššoka vienas iš
sunkvežimio ir pradeda ritintis maišą į plento pakraštį.
Jam padeda dar du. Maišas dingsta griovį, ir jie vėl
kalbasi. Mašina priartėja. Jos šviesoj galejau gerai
matyti visus keturis. Vienas tuštų mašiną, o trys ant
žemės. Jeigu pamatyčiau, visus tikrai pažintčiau. Ir
sunkvežimio numerį išžiūrėjau: SD 372. Kai tik
mašina pravažiavo, nuvažioavo ir jie. Du nuvažioavo, o
du nuėjo į stovyklą. Kai jų nebebuvo matyti, pasiėmiau
maišą ir parėjau. Ar ne velniai? Tą ilgąjį pažinsiu. Tai
va, kodėl sunku buvo iškišti kavą. Šėtonai pirkto
vokišką erzacą, maišą ir tikrą kavą ir mums dalino, o
gerą pro langą. Septyni maišai. Ir manai, kad pirmą
sykį?

— Karas žmones sugadino, — pasakiau.
Mikas nusijuokė.

— O kodėl ne žmonės karą?
Atsikėlė, apsuoko rakta župnyse, ištraukė vieną
maišą iš pavoje, pasėmė diurnę kavos ir įpylė į
vandenį. Kelias minutes atsidėjo žiūrėjom. Nė vienas
grūdelis nenugrimzdė į dugną.

(Bus daugiau)



Dr. Henri Manasse, Jr. (kairėje), Illinois un-to vicekancleris ir dr. Gintautas Česnys, Vilniaus un-to Medicinos fakulteto dekanas, po bendradarbiavimo sutarties pasirašymo.

Nuotr. Jurgio Lendraitio

DAR VIENA FULBRIGHT STIPENDININKĖ

Fulbright programos apimtyje kasmet paskiriama apie 5000 stipendijų šio krašto studentams, aukštųjų mokyklų dėstytojams, įvairių sričių mokslininkams, menininkams, muzikams bei humanitarams gilinti savo žinias ar daryti tyrimus visose laisvojo pasaulio šalyse. Stipendijos yra suteikiamos ir tiems, kurie vyksta iš šio krašto į svetimas šalis dėstyti aukštosiose mokyklose ar dirbti mokslo bei meno institucijose, kur jie su vietos kolegoms dalijasi savo patirtimi ir sukaupytą žinių bagažą.

Po Nepriklausomybės atgavimo į Fulbright stipendininkų šeimą buvo priimta ir Lietuva. Prieš kiek laiko „Drauge“ buvo rašyta apie porą mūsų tautiečių, kurie šiuo metu dirba ir dalijasi savo patirtimi bei įgymomis žiniomis tėvynėje. Šiomis dienomis Fulbright stipendija buvo paskirta dar ir Rūtai Končiūtei-Saliklienei, ruošiančiai doktoratą menotyroje Wisconsin universitete, Madisone. Kovo mėnesio gale ji išvyksta šešioms mėnesiams į Lietuvą rinkti medžiagą doktorato tezei bei studijų pagilimui. Su Rūta kartu į Lietuvą vyksta dukrelės Sigita ir Ina. Jos ten irgi „gilins savo lituanistikos studijas“ vaikų darželyje.

Meno ateities studijas su pagyrimu Rūta baigė Illinois universitete Čikagoje. Magistro laipsniui studijas ji tęsė Syracuse universitete, New Yorko valstijoje. Su ja tose pačiose mokyklose inžineriją studijavo ir jos vyresnysis Edmondas Saliklis. Užbaigę magistro studijas, Rūta ir Edmondas persikėlė į Wisconsin universitetą Madisone, kur Edmondas

tęsė doktorato studijas, o Rūta, į šeimą atėjus dukrelėms Sigita ir Ina, kurį laiką atsidėjo praktiškam vaikų auginimo mokslui. Mergaitės truputį užtejęs, Rūta vėl kibo į studijas ir, sekama Edmondo pėdomis (Edmondas praėitį vasarą gavo daktaro laipsnį iš statybinės inžinerijos ir šiuo metu dirba Chicago Bridge & Iron Co., Plainfield, Ill.), ji nutarė siekti daktaro laipsnio savo pamėgtoje meno srityje.

Būdama Lietuvoje, menotyros studijas Rūta gilinys Lietuvoje Mokslo akademijos istorijos institute, Etnografijos skyriuje, kuriam vadovauja profesorė Regina Merkienė. Savo studijų dėmesio centre Rūta numato lietuvių tautinių rūbų vystymąsi istorijos įvykių raidoje įvairiose Lietuvos etnografinėse srityse. Medžiagą šiai temai Rūta rinks etnografiniuose muziejuose, istorijos institute, o taip pat tikisi išvykti tyrinėjimams ir į skirtingas etnografines Lietuvos sritis.

Fulbright stipendijai gauti yra gan aukšti, ilgos procedūros ir stiprių rekomendacijų reikalavimai. Tuo pačiu asmeniui, gavusiam Fulbright stipendiją, suteikiama ypatinga akademinė garbė ir aukštas mokslinių pasiekimų įvertinimas. Šia Rūtai suteikta neeilinė garbė džiaugiasi jos vyresnysis Edmondas, nors kartu jam bus ir gaila išleisti šeimą pusei metų už jūrių marių, į daug girdėtą, bet neregėtą kraštą. Rūtos tėveliai, draugai ir artimieji, džiaugdamiesi laimėjimu, linki jai sėkmės moksliniuose darbuose Lietuvoje, o grįžus pasiekti savo galutinį tikslą: visas studijas apvainikuoti daktaro laipsniu.

Koresp.



Fulbright stipendininkė Rūta Končiūtė-Saliklienė su dukrelėmis Sigita ir Ina.

Stalinas...

(Atkelta iš 3 p.)
kai per spūstį laidotuvių eilė mirė kai kurie jų dalyviai.

Pats Sacharovas prisimena tuos laikus: „Žmonės klaidžiojo gatvėse, pasimėtę, susimaišę, o laidotuvių maršai grojo be paliovos“. Jis jautėsi lyg užhipnotizuotas Stalino „didumu“ ir „humaniskumu“. Su gėda prisimena, kad jam reikėjo kelių metų atsipeikėti ir suprasti, iki kokių laipsnių buvo išsivysčiusi apgavystė, suktumas ir išnaudojimas. Dar ir dabar vyksta pastangos išgydyti politines, ekonomines ir intelektualines žaizdas.

1961 m. spalio 31 d. Stalino užbalzamuotas kūnas buvo slapta išimtas iš mauzoliejaus, kre-

matoriume sudegintas ir palaidotas prie Kremiaus sienos. Po to jo statulos ir portretai buvo šalinami visoje Sovietų Sąjungoje.

1964 m., kada pats Chruščiovas buvo nusodintas nuo sosto, Stalinas buvo visiškai nužmogintas ir išmestas iš viešo gyvenimo. Vėliau nors ir buvo mėginta grįžti prie jo, bet ilgainiui ir tai dingo.

Šiandien Stalinas yra „mirus“ visame pasaulyje, be galimybės kada nors „sugrįžti“. Mirė žudikas visiems amžiams, o žmonija gali ramiai atsikvėpti ir budėti, kad ateitis nebūtų žalojama panašių despotų.

Kapinės padengia visas daktarų nuodėmes.



Dr. Jim Jennings, dr. Henri Manasse, Jr. (Illinois-unto sveikatos Apsaugos įstaigos pareigūnai) ir dr. Gintautas Česnys pasirašo Vilniaus-Illinois universitetų bendravimo sutartį.

Nuotr. Jurgio Lendraitis

PASIRAŠYTA ILLINOIS-VILNIAUS UNIVERSITETO SUTARTIS

Po daug ilgų ir sunkių darbo valandų Lithuanian Mercy Lift pasiekė savo tikslą. Illinois universitetas (Chicago) 1992 metais pasirašė sutartį su Sveikatos Apsaugos ministerija įsteigti Pernatalinę/neo-Natologijos programą Lietuvoje. Perinatalinė programa pradėta ir toliau bus tęsiama dar ketverius metus.

Š.m. vasario 26 d. buvo pasirašyta dar viena sutartis. Illinois ir Vilniaus universitetas sutarė įsteigti įvairius medicininius fakultetus Vilniaus universitete. Sutartis pasirašė Henri R. Manasse, Jr., Illinois universiteto Vice-Chancellor ir prof. Gintautas Česnys, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas.

Kaip ta sutartis padės Vilniaus universiteto studentams? Ji padės įvesti įvairias medicinos srities mokslines programas, kurios iki šiol dar nebuvo įgyvendintos Vilniaus universitete. Illinois universitetas turės savo atstovą ir įstaigą Vilniaus universitete.

Bus steigiamos įvairios naujos programos, o jau veikiančios pagerinamos. Illinois universitetas padės įsteigti med. seselėm programą, stomatologam, farmacistam, sveikatos apsaugos administratoriam, psichiatram, psichologam, neurologam ir t.t. Numatyta profesorių ir studentų pasikvietimai rašyti ir perrašyti mokslines programas, tyrinėjimai, konsultavimai, klinikinės praktikos, bendradarbiauti, kiek tik finansai leis. Illinois universitetas taip pat sutinka mokyti studentus anglų kalbą ir supažindinti su kompiuteriais. Vilniaus universitete bus galima siekti magistro laipsnio iš sveikatos apsaugos administracijos. Programa bus vedama Vilniaus universitete, o diplomus įteiks Illinois universitetas.

Illinois universitetas pažadėjo nuolatos aukoti medicininių knygų ir žurnalų. Šios sutarties pasirašymo proga Illinois universiteto medicinos biblioteka paaukojo per 10,000 medicininių žurnalų 200,000 dolerių vertės. Bus reikalinga įvesti kompiuterius, fax aparatus ir t.t., kad universitetai galėtų geriau palaikyti ryšius.

Lithuanian Mercy Lift ir toliau padės koordinuoti programas tarp Illinois ir Vilniaus universitetų. Šios programos koordinatore Pranė Šlutiene

įdėjo daug darbo valandų, kad ši sutartis būtų įgyvendinta.

Vasario paskutinė savaitė buvo palanki LML tuberkuliozės vajui. Vaistai Antakalnio TB Vaikų ligoninei baigėsi, o lešų vaistų nupirkimui buvo mažai. Matt ir Philomene Vilučiai atsiliopė į mūsų prašymą ir paaukojo 1,000 dol. Tai ne pirmoji jų auka tuberkulioze sergantiems vaikams. Vilučių nuosirdumas ir rūpestingumas yra nuostabus. Jų gera širdis padės gydyti Antakalnio sergančius vaikučius dar kelis mėnesius. Šiam TB vais-

tų vajui prisidėjo ir Lewis Wagner iš Hamilton, Ohio, atsiųsdamas TB vaistų už 650 dolerių.

TB vaistai nuvežti į Vilniaus Antakalnio Vaikų ligoninę kovo 9 d. Dabar nuvežtų vaistų užteks visų vaikų dviejų mėnesių gydymui. Naujoji siunta turės ne tik TB vaistų, bet ir multivitaminų, kurių labai trūksta ir reikia. Čikagos Lituanistinės mokyklos vedėja Jūratė Dovilienė ir Lemonto mokyklos vedėja Eglė Novak paprašė mokinių atnešti multivitaminų Antakalnio vaikams. Vitaminų vajus tikrai pasisekė! Kaip džiugu, kad ir mūsų mažieji padeda sergantiems vaikams Lietuvoje.

Vajus tęsiamas toliau. Prašome nepamiršti TB sergančių vaikų.

V.L.

LIETUVIŲ RELIGINIS GYVENIMAS AMERIKOJE

Metai po pasirodymo

Artinasi metai po kun. Vinco Valkavičiaus pirmo iš trijų numatytų tomų apie lietuvių religinį gyvenimą Amerikos išeivijoje pasirodymo. Kaip sekasi šis projektas?

Iš 1,000 kopijų buvo išsiųsta apie 100 egzempliorių recenzijoms ir stambesniems rėmėjams. Iki šiol apie 100 kopijų įspirktas, o 800 kopijų lieka sandėlyje, bet nėra reikalo nusiminti. Su tokia pagalbine medžiaga apstu laiko, kol visuomenė, ypač akademinė publika, atkreipia dėmesį. Jau pasirodė recenzijos, pvz. „Historical Journal of Massachusetts“, Winter 1993, rašo, (p. 105) kad šis veikalas yra labai imponuojantis. Iš Belgijos Louvain Universiteto „Revue D'Histoire Ecclesiastique“ sprendžia, kad „šis užsiėmimas tikrai yra pasisąjūto darbas... kuris vertas ne tik lietuviškos bendruomenės, bet ir visų Amerikos bažnytinių istorikų dėkingumo“. Bostono arkivyskupijos laikraštis „The Pilot“ (1992 birželio 26 d.) rašė, kad šis veikalas yra tikra informacijos enciklopedija. Prel. Juozas Prunskis („Draugas“, VI 3, 1992) ir Antano Musteikio („Tėvėnės Žiburiai“, XII 8, 1992) recenzijos irgi teigiamos.

Iki šiol 20 universitetų užsakė knyga, įskaitant – Vokietijos Berlyno univ., Škotijos Glasgow univ., Romos Gregoriniską pontifikalinį univ. Taip pat užsakė kelios seminarijų bibliotekos, vyskupijų archyvai ir nemažai privačių asmenų. Laukiama užsakymų iš lietuviškų parapijų ir didesnių

miestų bibliotekų. Vertėtų, kad atsirastų aukotojų ir padovanotų savo apylinkių bibliotekoms, o taip pat išsiųstų į Lietuvą.

Antro tomo ruošos pabaiga artinasi. Jame bus aprašyta vien tik Pensilvanijos 40 parapijos ir lietuviškos pranciškiečių. Reiks įtraukti papildomas medžiagas apie Nukryžiuotojo seses ir keletą priedų, pvz., apie Katalikų susivienijimą, kurio centras yra Wilkes-Barre. Medžiaga irgi renkama apie protestantus lietuvių, kurie bus aprašyti trečiame tome.

Pirmas tomas gaunamas pas autorių. Adresas: St. George Rectory, 36 St. George Ave. Norwood, MA 02062-4420. Jis labai pageidauja, kad Pensilvanijos lietuviai prisųstų savo bažnyčių ir šventovių nuotraukų.

V.V.

ČIKAGOS DIENA

Šiais metais sukanka lygiai 100 metų nuo „Columbian Expo“ parodos, įvykusios Čikagoje 1893 m. Ta proga ruošiamas Čikagos diena gegužės 2 d. (tai parodos atidarymo diena) su įvairiomis programomis, parodomis ir kitomis įdomyėmis. Tą dieną 16 miesto muziejų bus galima aplankyti be įėjimo mokesčio, nes daugelis tų muziejų buvo atidaryta kaip Kolumbo festivalio dalis, o vėliau šis kultūrinis palikimas liko miestui.

Čikagos diena bus švenčiama ne tik muziejuose, bet taip pat universitetuose, kolegijose, muzikos ir meno institucijose.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE



RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

GREIT PARDUOTA



RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

Parduodami 3 akrų žemės Lemont, IL prie Pasaulio Lietuvių centro. Linas Real Estate, 3860 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632, tel.: 312-890-5821 arba 312-927-0619.

HELP WANTED

Reikalingos moterys — namų valytojos. Reikia gyventi užmiestyje. Skambinti: 708-469-1518. Kalbėti angliškai arba lenkiškai.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas vienam asm. Gage Park apyl. Skambinti 312-434-0828

Cicero, IL išnuomojamas švarus butas arti bažnyčios ir krautvių. Puikus susisiekimas traukiniu su Čikagos vidurmiestiu. Skambinti ryto ir vakaro valandomis (708) 652-8548.

IŠNUOMOJAMAS

ST. PETERSBURG BEACH, FL. Naujais baldais apstatytas 1 mieg. butas „duplex“ pastate. 200 jardų iki plažo; rami Belle Vista apyl. Privatus kiemas, patalio ir veranda. Galima užimti nuo balandžio 1 d. Pageidaujama nerūkantis, be gyvuliukų. Min. 1 metų „lease“. Informacijai skambinti: Joan Inman 813-367-0507 (Florida) arba Chicago 708-251-9587. Kalbėti angliškai.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS

[VEDIMAI — PATAISYMAI]

Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS



Dail. PGVILU PUZINO monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausiąja premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana tinka bet kuriomis progomis įteikti bet kam: sveikintučiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

ŽMOGUS PRIEŠAIS DIEVĄ, filosofijos ir religijos pagrindai. Salvino Biolo, S.J. 67 psl. ...	\$3.00
METAFORŲ SMUKLAS, poezija. Balys Auginas. 206 psl. ...	\$12.00
TRUMPAS TEOLOGIJOS ŽODYNAS. Česlovas Kavaliauskas. 382 psl. ...	\$10.00
LAISVĖS BYLA. Vyt. Landsbergis. 394 psl. ...	\$15.00
KITUOSE KRAŠTUOSE, kelionių aprašymai. St. Dalius. 383 psl. ...	\$9.00
ČEKISTO NAGUOSE, atsiminimai. Br. Daunoras. 111 psl. ...	\$7.50
DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA. Al. Merkulis. 416 psl. ...	\$15.00
MOTERIS SU BALTU CHALATU, gydytojos dienoraštis. Dr. K. Šimaitienė. 494 psl. ...	\$20.00
ATGAVĖ VILTĮ. Vyt. Landsbergis. 227 psl. ...	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.



INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-97 ir 77-83-92

1940 METŲ TEMOMIS

Mintys, paskaičius
dr. Algirdo Kanaukos
„Laisvė kainuoja“

Buvo labai įdomu pasiskaityti „Draugo“ vasario pabaigos trijuose numeruose išspausdintą, dar Lietuvoje gimusio, bet jau JAV karinį ir bendrąjį aukštąjį mokslo įgijusio, neabejotino Lietuvos patrioto straipsnį Lietuvos karinio parengimo tema. Ta tema rūpi visoms kartoms: seniesiems kariaims, išgyvenusiems Lietuvos nepriklausomybės žlugimą, i vietos gyvenimą įsitraukusiems vidurinės kartos išeiviams ir Lietuvos kariuomenę atkuriantiems Lietuvioje.

Straipsnis tikrai vertingas savo turiniu ir turėtų būti mūsų susibūrimuose plačiau nagrinėjamas, o Lietuvoje iš jo turėtų būti daromos ir praktinės išvados, kariuomenę kuriant.

Tik ne su visais autorius teigimais galima sutikti ten, kur jis rašo apie 1940 metų nepasipriešinimą sovietinei invazijai Lietuva. Savo esmę, tai yra politinis, o ne karinis klausimas. 1940 m. vasaros pradžioje tą klausimą turėjo spręsti ir sprendė vyriausybė. Visi žinome koks buvo tas sprendimas ir kokios jo pasekmės. Autorius pateikia keletą variantų to, kas gal galėjo atsitikti, jei Lietuva būtų invazijai ginklu pasipriešiusi.

Pagal autorių, pirmas variantas: pasipriešinimą sovietai būtų užgniaužę, bet istorija jau būtų ji traktavusi, kaip pasipriešinimą aneksijai, o ne laisvanorišką pasidavimą.

Klausimas: o kokia ir kam būtų buvusi nauda iš tokio „istorijos traktavimo“, jei būtų buvusi išnaikinta lietuvių tauta?

Kitas variantas: sovietų kariuomenės pajėgos tada buvo prastai apmokytos, neorganizuotos ir labai prastai aprūpintos. Jų kovingumas buvo nekoks. Mūsų kariuomenė buvo gerai suvarkyta, turėjome prieštankinių pabūklų, galėjome gal net puse jų tankų sunaikinti.

Šalia autoriaus žinių apie tuometinę sovietų kariuomenę, dar galime pridurti, kad dėl „valymų“ jos vadovybė buvo demoralizuota, nemažai karininkų buvo sunaikinta.

Sovietų kariuomenės menkas kovingumas pasireiškė karo prieš Suomiją pradžioje. Neturime objektyvių duomenų, leidžiančių nustatyti jos kovingumą tam karui prieš kelis mėnesius pasibaigus. Lietuva turėjo apie 350 automatinį 20 mm kalibro pabūklų, skiriamų kovai prieš šarvuotus ir lėktuvams ir kitiems panašiams objektams saugoti. Jų priešar-

vių sviedinių pramušamoji galia buvo: 1200 metrų atstume – 15 mm šarvo, 1000 metrų – 20 mm, 500 m – 30 mm, 300 metrų – 40 mm. Kare su sovietais vokiečiai buvo priversti skubiai didinti savo prieštankinių pabūklų kalibrą, kol priėjo iki 88 mm priešlėktuvinių pabūklų naudojimo prieš tankus. Mūsų turėti 20 mm pabūklai gal būtų buvę efektingi tik prieš lengvus šarvuotus.

Tikėtis latvių ir estų įsijungimo i mūsų kovą nebuvo realaus pagrindo. Dar taikos metu apie tų trijų valstybių karinį bendradarbiavimą būdavo pasikalbama, bet nebuvo prieita nieko konkretaus. Kaimynai nenorėjo su mumis susirišti dėl konflikto su Lenkija ir neaiškios padėties Klaipėdoje.

Kalbant apie 1940 metų nesipriešinimą, vis minimas pasiskusio Suomijos priešinosi pavyzdys. Mūsų atveju, tai visai netinkamas palyginimas. Suomijos karas vyko arktinėje žiemą, kurios sąlygos sovietai buvo visai nepasiruošę, o suomių tokioms sąlygoms buvo pasiruošę ir apsirūpinę. Lietuva sovietai puolė vidurvasarį, panaudodami jau prieš pusmetį svarbiuose taškuose išdėstytas savo igulas. Suomiai turėjo iš anksto įrengtas įtvirtinimų linijas, gerai pritaikytas prie gamtos, prie vietovės. Jų misijų masyviai buvo žiemą pereinami tik mažiems slidininkų dalinėliams – partizanams. Visa Lietuvos vietovė buvo visai atvira, galėjusi tikti tik stabdomoms savanorių, nes švedija ir Suomija yra istoriniai susirišusios ir Suomijoje gyvena žymi švedų mažuma. Dar mažiau realus spėjimas, kad sovietus būtų puolusi Vokietija. Kaip tik tuo metu Vokietija savo pasienyje su sovietais turėjo tik silpnas priedangos pajėgas, o jų visos pagrindinės pajėgos kovojo Vakarų Europoje. Be to, tuo metu galiojo Vokietijai taip naudoti sutartis su sovietais, pagal kurias sovietai sažinigai tiekė Vokietijai reikalingas pramonės žaliavas bei maistą.

To meto padėtį Europoje galima lyginti su padėtimi Amerikos miestuose dabar, kur nusi-kalteliai ar ju gaujos siaučia, o policija aukoms pataria plėsi-kams nesipriešinti, nes geriau netekti pinigų, kaip gyvybės... Europoje siautėjo Vokietija, Italija, Sovietija, o I Pasaul. karo laimėtojai tik piktinosi, kartkartėmis protestavo, o kartkartėmis ir dalyvavo Europos valstybių išdraskyme... Prisi-minkime Čekoslovakiją, Lietuvą. O kai reikėjo, pagaliau pristigus kantrybės, mušti tą Šetoną Hitlerį, buvo labai susidraugauta su Liuciperiu Stalinu.

LAIŠKAI

PAŽINKIME TIKRĄJĄ DEMOKRATIJĄ

Ryšium su Lietuvos prezidento rinkimais išeivijos lietuvių spaudoje, jų tarpe ir „Drauge“, buvo išspausdinti kandidatų i prezidentus S. Lozoraičio ir A. Brazausko komitetų remti apmokėti politiniai skelbimai. Laikraščio redakcijos pasielgė teisingai, juos spausdindamos. Tačiau kiekvieno atveju turėjo pažymėti, kad tai yra apmokėti politiniai skelbimai, nebūtinai atstovaujant redakcijos nuomonei. „Draugas“ tai ir padarė. Pažvelgus i demokratinių rinkimų sistemą Amerikoje, visi laikraščiai spausdina partijos kandidatų i vyriausybę apmokėtus skelbimus, nepaisant, kurios partijos kandidatai jie bebūtų.

Lietuviai visiškai šio dar nesupranta. Yra „Draugo“ skaitytojų, arba dėl tos priežasties pasitraukusių bendradarbių, kurie piktinasi dėl įdėto A. Brazausko skelbimo „Drauge“.

Faktas, kad išeivijos lietuvių dauguma jo nemėgsta dėl praeities ryšių su komunizmu. Galime jo ir nemėgti, ir tai viešai pasakyti. Tačiau turime neužmiršti fakto, kad apmokėti skelbimai – ar jie politiniai, ar komerciniai – neduoda pagrindo smerkti laikraščio, kad jis elgiasi neteisingai.

Mano nuomonė, kad laikraščiai, kurie paskelbė abiejų kandidatų pavardes, pasielgė demokratiškų principų vedini.

Vytautas Šestokas,
Los Angeles, CA.

KUR DINGO ŠIS PROJEKTAS?

„Draugo“ puslapiuose 1992 metų laikotarpyje buvo kun. Vytauto Kazlausko iš Lietuvos pranešimas, kad Lietuvoje ketinama statyti „Vaiko Tėviškes namai“, kurie tarnaus našlaičiams ir tėvų apleistiems vaikams globoti ir gyvenimui parengti. Rašė statyba bus pradėdam Marijampolės rajone. Po pirmos išsamios kun. V. Kazlausko informacijos Drauge buvo ir rėmėjų, kiti stebėjo, kaip ši graži samarietiška idėja taps realybe.

1992 metais Amerikos lietuvių spaudoje buvo įdėtos kelios nuotraukos nebaigtų statyti namų, paminint, kad tai būsimi „Vaiko Tėviškes namai“.

Daugiau apie šią gražią idėją šakę idėją žinių nemačiau.

Amerikos lietuviai, lankydami mielą Lietuvos žemėlį, gal yra girdėję, kas nutiko su šia organizacija, kad apie jos planus ir darbus – tik tylą.

Pranas Gustas,
Sun City, CA

REIKIA NURODYTI ŠALTINIUS

Skaitydami laikraščio puslapiuose atskirų korespondentų pasirašytus straipsnius, pasiskaitę ar analizę specialiomis techninėmis, medicinos mokslo ar politinėmis temomis. Ne visuomet yra aišku, ar tai yra originalus nagrinėjimas, ar tik vertimas iš kitų spaudos šaltinių.

Suprantant, jog viskas, kas yra paskelbta spaudoje, tampa vieša nuosavybe, tačiau pagaudina, kad žinių šaltiniai būtų tiesiogiai nurodyti, jei tai nėra originalus autoriaus darbas.

Tas ne tik nežeminta autoriaus, atvirškčiai, parodo jo kultūrinį lygį ir suteikia skaitytojui progą pasinaudoti išsamesniu temos nagrinėjimu, jeigu jis to norėtų.

Mikas Jurgaitis
Venice, FL

HUMORAS SAŠLAVYNĖ

Noriu atsiliepti i š.m. kovo 2 d. numerio vedamojo straipsnio mintis. Autorius J.Ž. ten rašo apie lietuvišką renginį, kuris „atkreipė kitataučių dėmesį“ – būtent iškilmingą konsularinį banketą. Sutinku, kad kai kuriomis progomis reikalinga ir būtina išeiti iš paprastųjų salų i ištaigingesnę aplinką. Tačiau labai abejoju, kad vien tik tuo paviršutinišku išėjimu galėtume jau atkreipti didesnį kitataučių dėmesį i patį svarbiausią tikslą – supažindinimą su Lietuva, jos kultūra ir surasti tu kitataučių tarpe nuosirdžių lietuvių tautos draugų. Juk dažniausiai tokiose puošniose banketų salėse nebesurandama vietos nei lietuviškai koncertinei muzikai ar dainai, nei pagaliau lietuvių moterų tautiniams drabužiams. Be jokios kultūrinės programos toks renginys lieka grynai komerciniu banketu, kuriame dalyvauja svetimi kitataučiai ir... svetimi savieji, tai yra tokie, kurie dažniausiai, paties J.Ž. žodžiais, „mūsų salėse retai arba visai nematomi“. Svetimi kitataučiai turbūt ir po banketo pasiliks mums svetimi. O savieji, kurie tik gražioje salėse matomi, greičiausiai ir toliau bus atitrūkę nuo tradicinės mūsų veiklos.

Beje, J.Ž. savo straipsnyje kažkodėl kandžiai atsiliepią i apie šią tradicinę lietuvišką veiklą. Apgailėstaudamas, kad nebesą senųjų veikėjų, jis štai kaip rašo: „Nauji žmonės i jų vietą neatėjo. Nors turime daug gaidžių, kurie po savo sąslavyną kapstosi, bet i platesnius vandenis neišplaukia“. Manau, kad šie J.Ž. žodžiai per aštrūs. Vadinti „gaidžiais“ tuos, kurie daugelį metų tempia lietuviško darbo vėžimą, dirba spaudoje ir organizacijose ir niekaip neišplaukia i platesnius vandenis – lyg ir netiktų. Tačiau, antra vertus, kadangi ir pats J.Ž. po tokį „sąslavyną“ kapstosi, gal reikėtų jo žodžius suprasti tik kaip truputį kampuotą humorą.

Juozas Baužys,
Orland Park, IL

DRAUGAS, antradienis, 1993 m. kovo mėn. 9 d.

5

A.†A.

Danutė Marija Novickienė

Gyveno Beverly Shores, IN.

Mirė 1993 m. kovo 5 d., sulaukusi 67 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kretingoje. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: vyras Henrikas Novickas ir šeima. Laidotuvės privačios.

Mylimai žmonai

A.†A.

DANAI NOVICKIENEI

mirus, vyrui inž. HENRIKUI, sūnui ALGIUI, dukroms – ELZBIETAI ir AIDAI su šeimomis nuosirdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi.

Genė Valantinienė

Staiga Amžinybėn iškeliavus

ALDONAI PALTAROKAITEI KUBILIENEI,

vyrą, kolegą JONĄ, seserį JOANĄ VALAITIENĘ ir kitus gimines bei artimuosius nuosirdžiai užjaučia.

ALIAS Centro valdyba
ALIAS Čikagos skyrius

Netekus brangaus Tėvelio

A.†A.

Kpt. ANDRIAUS JUŠKEVIČIAUS

giliausią užuojautą reiškia dukrai JŪRATEI VARIAKOJENEI, jos šeimai ir artimiesiems.

Ritonė ir Teodras Rudaičiai

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

PETKUS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS



Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupės vad. Frank Zopolis visus šiuos asmenis pakvietė dalyvauti „Draugo“ bankete ir jiems padovanoti bilietus. Stovi iš kairės: Vitoldas ir Milda Karaliukai, Lidija Ringiene, Frank Zopolis, Aukšė S. Kane; sėdi (iš kairės): Virginija ir Vytautas Tamulevičiai, Dalia ir Rikardas Sokai su sūnum Donatu. Tai jau keltini metai eilės, kai F. Zopolis paaukoią viso stalo bilietus i „Draugo“ koncertą.

Nuotr. J. Tamulaitis

A.†A.

Dr. STASEI GIMBUTIENEI

mirus, jos vyrui dr. JURGIUI GIMBUTUI bei artimiesiems reiškia nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdi.

ALIAS Bostono skyrius

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

x Rekolekcijas-misijas Šv. Antano parapijoje, Cicero, Ill., praveda kun. Kestutis Trimakas. Nuo pirmadienio, kovo 15, iki ketvirtadienio, kovo 18, kas vakarą 6:30 v.v. bus bendra malda, konferencija ir šv. Mišios; ketvirtadienio vakare bus ir bendruomeninės Susitaikimo sakramento pamaldos, su proga priėti individualios išpažinties. Rekolekcijų bendra tema: Dievo meilė mums. Visi kviečiami priimti Dievo kvietimą per šias rekolekcijas jam leisti mus mylėti.

x Sol. Danutė Stankaitytė, vargonuojant muz. Manigirdui Motekaičiui, praturtins šv. Mišių liturgiją giesmėmis Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų rėmėjų šventėje, kovo 21 d. 3 val. p.p., Jėzuitų koplyčioje. Po Mišių, 4 val. p.p. – vakariene ir meninė programa Jaunimo centro salėje. Bilietus platina rėmėjų valdybos narės ir taktininkės. Visi kviečiami dalyvauti.

x Zarasiškių klubo metinis narių susirinkimas bus kovo 20 d., šeštadienį Šiaulių salėje. Pradžią 1 val. p.p. Prašome dalyvauti ir aptarti šių metų veiklos planus.

x Čikagos ateitininkų visuotinis susirinkimas įvyks kovo 14 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Ateitininkų namuose, Lemonte. Susirinkime kalbės Jonas Pankus-Pabedinskas tema „Krikščioniškos minties pozicija Lietuvos politikoje“. Visi ateitininkai prašomi kuo gausiau susirinkime dalyvauti, nes jis ruošiamas ir prisiminti Kovo 11 dieną.

x Prof. dr. Jonas Žekonis, Kauno Medicinos Akademijos Stomatologijos fakulteto dekanas, atvykęs į JAV medicinos mokslo reikalais, dalyvaus Lietuvių dantų gydytojų priešpiečiuose sekmadienį, kovo 14 d., 12 val. Lietuvių Tautiniuose namuose Čikagoje.

x A. A. kpt. Juozas ir Karolio Gineičių, savo dėdžių, bei a. a. Marytės Žulienės ir a. a. Onos Prunskytės, savo tėtų, komunistų nukankintų Sibire, atminimą pagerbdamas, prel. J. Prunskis paauguko žymesnę sumą Lietuvos katalikų organizacijoms, pavesdamas auką paskirstyti kun. A. Saulaičiui, SJ ir kun. Borutai, SJ.

x LB Auroros apylinkė šaukia metinį narių susirinkimą ir Vasario 16 d. bei Kovo 11 d. paminėjimą, kuris įvyks kovo 28 d. Aurora, IL 1081 No. Trask Rd. Valdyba kviečia visus dalyvauti.

x „ŽAIBAS“ ketvirtą kartą garantuoti ir patikimai pristato užsienietiškas maisto prekes Lietuvoje į namus. Dvylikos, labiausiai mėgiamų ir norimų paketų pasirinkimas. Visi užsakymai, pristatomi per 10 darbo dienų į namus. Kreiptis: „ŽAIBAS“, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

(sk)

x Vakaronė su G. Landsbergiene yra rengiama kovo 19 d. 7:30 val. vak., penktadienį, Jaunimo centro kavinėje. Vakaronės tema „V. Landsbergio fondas“ Lietuvos našlaičiams ir ligoniams padėti. V. Landsbergis, gavęs pusės milijono dolerių premiją iš Norvegijos, nepanaudojo šių pinigų savo reikalams, bet įsteigė fondą padėti labiausiai reikalingiems pagalbos Lietuvos piliečiams – našlaičiams ir ligoniams. Vakaronę rengia ir visus kviečia JAV LB Socialinių reikalų taryba.

x Vyresniųjų lietuvių centras – Seklyčioje, kovo mėn. 10 d., trečiadienį, 2 val. p.p. Jaunimo tautinio ansamblio „Grandies“ vadovė Irena Smieļauskienė rodyt vaizdą „Kelią į Lietuvą“. Po to bus bendri pietūs. Atvykite ir pasižiūrėkite Čikagos jaunimo, atliekančių programą Lietuvoje ir pamatykite kūrėjų, kuriais jie gėrėjosi. Visi kviečiami ir laukiami!

x Daug „Draugo“ skaitytojų, sukrėsti jo ilgameji redaktoriai a. a. kun. Prano Garšvos mirties, atsiliepė šiltais užuojautos žodžiais marijonų vienuolijai ir ypač „Draugo“ redakcijai, kur kun. Garšvos mirtis paliko didelę spragą. Už privačiuose laiškeluose pareikštą užuojautą ir labiausiai už korteles, pažymintias, kad yra užrašytos šv. Mišios už kun. Garšvos sielą (čia ypatinga padėka priklauso seselėms kazimierietėms), esame nuoširdžiai dėkingi.

Tuo pačiu norime priminti, kad didžiausias paminklas kun. Pranui Garšvai ir jo darbo įvertinimas yra jo palikimo – dienraščio „Draugo“ – išsaugojimas, išlaikymas, rėmimas, skaitymas ir jame bendradarbiavimas.

x A. A. kun. Prano Garšvos atminimui papildomai aukoj: 100 dol. dr. Augustinas ir Maria Laucis, Mt. Olive, IL; P. O., Chicago, IL (prašo pavardės neskelbtai).

50 dol. Lietuvių Moterų klubų federacijos Bostono klubas, MA, Marija Kušlikienė, Grand Rapids, MI; Zita ir Juozas Petkai, Kirkland, WA.

Už aukas tariame nuoširdų aciu.

x Zita Petkienė „Draugo“ bendradarbė, su vyru Juozu, Seattle, Washington, rašo: „A. A. kunigui Garšvai užbaigus žemišką kelią, reiškiamė nuoširdžių užuojautą visiems jo artimiesiems ir kartu giliai liūdimė. Pagerbdami jo atminimą, siunčiame kuklią auką paremti „Draugo“ dienraštį“.

x Šv. Juozapo garbei šv. Mišių ir maldų novena prasidės kovo 10 d. ir tęsis iki 19 d. (7 val. rytais), Marijonų koplyčioje, prie „Draugo“. Norintieji šioje novenoje dalyvauti ir įsijungti su savomis intencijomis kviečiami nedelsiant kreiptis: **Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629.**

(sk)



Vakaronė Jaunimo centre su Vilniaus un-to Medicinos fakulteto dekanu dr. G. Česniu (iš kairės): Pranė Šliutienė, LML narė, dr. Gintautas Česnys, dr. Jonas Žekonis, Kauno stomatologijos fakulteto dekanas, ir dr. Leonidas Ragas, ADAAL pirmininkas.

Nuotr. Jurgio Lendraičio

IKAITŲ PAĖMIMO 50 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS

1943 m. kovo mėnesį galutinai sugriuvo Vokietijos nacių pastangos sudaryti lietuvių SS legioną kovai prieš bolševikus. Už tai atsikėrydamas, Gestapas pradėjo suimti 46 lietuvių, daugiausia inteligentus (vėliau buvo ir daugiau suimimų), ir išgabeno į Stutthofio

x Vida Jonušienė, Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkė, praves Kovo 11-tosios Nepriklausomybės atstatymo šventę, š.m. kovo 14 d. Jaunimo centre. Šventę rengia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

x Prof. Anicetas Arminas, garsaus „Varpo“ choro, laimėjusio Europoje pirmąsias vietas, dirigentas, šiuo metu lankosi Čikagoje, rinkdamas medžiagą savo studijai iš muzikos srities, kartu padeda pasiruošti ir mūsų Operos chorui, repetuojant „Normos“ operą šio pavasario spektakliui.

x Agronomui Antanui Zubriui vasario 13 d., švenčiant 90-į gimtadienį, svečiai suaukojo 165 dol. Lietuvos konsulatui paremti. Pinigai konsulatui Čikagoje buvo įteikti vasario 17 d.

x JAV LB Vidurio Vakarų apygardos atstovų metinis susirinkimas bus balandžio mėn. 25 d., sekmadienį, Lietuvių centre, Lemonte.

x ALTAS gavo pranešimą iš Kirk Eye Center, 7424 Lake Street, River Forest, IL 60305, kad šis akių gydymo centras šiemet įsigiję „mission cataract U.S.A.“ programą.

Todėl kovo 20 dieną (šeštadienį) Kirk Eye Center akių gydytojai-chirurgai padarys kataraktų operacijas nemokamai tiems asmenims, kurie šiaip nepajęgtų užsimokėti už tokią operaciją. Kirk Eye Center norėtų taip pagelbėti ir lietuvių kilmės žmonėms, todėl ir kreipėsi į ALTĄ su šia informacija.

Norintieji tokios operacijos, prašomi nedelsiant patelefonuoti į Kirk Eye Center, telefonai: 1-708-771-3334, ir prašyti Miss Marybeth Devine, kuri paskirs nemokamam akių patikrinimui valandą kovo 13 dieną (taigi, šeštadienį).

Kaip minėta, pati kataraktų operacija tokiems asmenims bus daroma kovo 20 dieną. Tad lietuviai, reikalingi tokios operacijos, prašomi kreiptis į Miss Marybeth Devine jau dabar.

x MAISTO SIUNTINIAI – sūris, aliejus, dešros ir kt. – 55 svarai \$98. Galima užsakyti aspirino ir vitaminų. Pervedam pinigų doleriais. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x TRANSPAK įstaiga St. Petersburg, FL jau veikia. Vėdėja – Vida Meiluvienė. Įstg. tel. 813-360-9881, namų – 813-360-1364.

(sk)

koncentracijos lagerį. Nuo tų įvykių jau prabėgo 50 metų. Lietuvių Politinių kalinių sąjunga ruošiasi šią sukaktį nors ir kukliai paminėti. Tuo reikalu vasario 21 d. LPKS pirm. inž. P. Narutis Balzeko muziejaus patalpose buvo sukvietęs nedidelį būrelį buvusių politinių kalinių. Alto ir spaudos atstovų pasitarti.

Pasak P. Naručio, minėjimą rengti pirmasis paskatino istorikas dr. D. Fainhauzenas, o ir pati LPKS jautė pareigą tai padaryti, nes minėjimas rengiamas ir Kaune. Ten sudarytas specialus buv. Stutthofio kalinio Juozo Brėdikio sūnaus, prof. dr. J. Brėdikio vadovaujamas komitetas, kuris planuoja išleisti leidinį ir statyti paminklą nacių padarytoms skriaudoms lietuviams atžymėti. Paminklo, kuris kainuos apie 12,000 dol., vietai Kaune leidimas jau gautas – priešais buvusius Gestapo rūmus.

Tuo tarpu Čikagoje penktadienį, kovo 19, 7 v.v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje įvyks vakaronė su parodėle šiai sukaktčiai paminėti. Programoje bus liudytojų – prof. M. Mackevičiaus, dr. A. Damušio, P. Vaičekausko ir P. Naručio trumpi pasakymai bei Stutthofio koncentracijos lageryje kalėjusio rašytojo, prof. B. Sruogos dukters Dalios paruošta meninė dalis, kurios metu akt. Vyt. Juodka paskaitys kun. St. Ylos, prof. B. Sruogos ir kitų kalinių kūrybos. Čia pat veiks ir parodėlė, kuria rūpinasi buv. Stutthofio kalinio, vėliau partizanų kovos lauke žuvusio, kap. J. Noreikos dukra Dalia Kučėnienė.

Ta proga ateinantį sekmadienį, kovo 21, Stutthofio ir kitų koncentracijos lageryje kalinius numatyta prisiminti Mišiose. Kurioje bažnyčioje, bus pranešta vėliau. Tuo rūpinasi Alto narė M. Marcinkienė, nes minėjimas vyks tos bendrinės lietuvių organizacijos globoje.

R.

ČIKAGOS-VILNIAUS KOMITETAS PRIMA REKTORIŲ PAVILIONĮ

Stanley Balzekas vasario 22 d. savo namuose suruošė priėmimą.

D.L.



Dr. Henri Manasse, padovanojo Illinois universiteto marškinius dr. Gintautui Česniui.

Nuotr. Jurgio Lendraičio

MOKSLININKAS, IŠTYRĖS 20,000 KAUKOLIŲ

Vasario 26 d. vakare Jaunimo centro kavinėje Lithuanian Mercy Lift ir dantų gydytojai, susibūrę į ADAAL, surengė vakaronę-susitikimą su svečiais iš Lietuvos: Vilniaus universiteto medicinos fakulteto dekanu prof. Gintautu Česniu ir Kauno medicinos akademijos stomatologijos fakulteto dekanu prof. Jonu Žekoniui.

Svečius susirinkusius visuomenei, kurios tarpe buvo būrys gydytojų, ypač dantistų, taip pat vaistininkų, pristatė Lith. Mercy Lift sambūrio atstovė Pr. Šliutienė, priminusi svarbų faktą, kad šiandien prof. Česnys su Illinois universitetu pasirašė svarbią abiejų mokslo įstaigų bendradarbiavimo sutartį. Dr. L. Ragui savo kalboje metus žvilgsnį į vėliausias ADAAL ir Kauno medicinos akademijos stomatologijos fakulteto bendradarbiavimo galimybes, trumpai tuo reikalu pasisakius prof. J. Žekoniui, įvyko mokslininkai parengtas, o kartu ir labai spalvingai perduotas prof. Česnio pasakojimas apie mūsų tautos kilmę.

Ivydė profesorius pastebėjo, kad Amerikoje lankos pirmą kartą ir kad savaitgalio metu jau spėjo gerai pažinti Čikagos lietuvių visuomeninį ir ypač kultūrinį gyvenimą, o per savaitę Šliutienė jį vedžiojusi iš vienos amerikiečių įstaigos į kitą, kur turėjo įvairius pašnekesius, pradedant slaugymu ir baigiant psichiatrija. Prof. Česnio žodžiais, „jei ta sutartis gaus ir finansinę pagalbą, kurios tikimasi, tai bus gerai. Tada Vilniuje ir Kaune galėsime šią apčiuopiamą medicinai nuveikti. Turime šį tą konkretaus: apie 15,000 tomų žurnalų, kuriuos Lith. Mercy Lift tuojau pasiųs į Lietuvą. Susitarta ir dėl kompiuterių, mikroskopų, nes dirbom ir dirbam labai atsilikusiais mikroskopais“.

Illinois universiteto kancleris pasakymą, kad lietuviuose ji žavi tai, jog jie neužmiršta savo šaknų, kaip įvadą į savo pasakojimą tema „Ką iškastinių kaukolių tyrinėjimų duomenys sako apie mūsų tautos kilmę“, prof. Česnys tarė: „Ką aš pergvenau čia tarp jūsų, matydamas jūsų šaknis, jūsų norą išlikti savimi, norą, kad ir jūs vaikai išliktų tokie, tą jausmą aš patyriau ir kitur. Kai pirmą kartą Vilniaus gatvėse subangavo trispalvėmis apdengti karstai tų žmonių, kurių kaulai

atgulė už tūkstančių mylių į šiaurę nuo Lietuvos, mus suėmė gaudulys. Tą patį aš pajutau, kai važiuavau į Komiją ieškoti savo gero draugo Pauliaus Juodišaus tėvo generolo Juodišaus palaikų. Tą patį aš jutau ir matydamas, su koku skausmu buvo priimti pirmieji lektuvai sušaudytųjų, sušalusiujių... Taip mus traukia gimtoji žemė“.

Po šios įžangos prof. Česnys papasakojo, kad per 18 savo darbo metų jis ištyrė apie 20,000 kaukolių, kurių seniausia yra menolito arba viduriniojo akmens amžiaus, nuo žmonių, gyvenusių prieš 10,000 metų, iki palyginti nesenų laikų – viduramžių. Maždaug pusvalandį užtrukusioje paskaitoje, tiksliau pasakius pasakojime, nes Vilniaus universiteto medicinos fakulteto dekanas jokių užrašų prieš save neturėjo, o tik iš atminties ir patirties nuosekliai, labai spalvingai kalbėjo, savo pasakojimą paliustruodamas kaukolių bei kompiuterių pagalba atkurtą žemėlapių skaidrėmis ekrane. Profesorius išvada buvo ši: „Mes šioje pakrantėje sėdim jau keturis tūkstančius metų. Tas faktas turbūt mums ir paaiškina, kodėl ta žemė tokia brangi, kodėl ji mus taip traukia, kodėl ji mus visada prigludžia...“

Baigus kalbėti ir susilaukus labai šiltų plojimų už šį mokslininką, bet kartu ir labai aktualų, pranešimą, prof. Česniui šiltai padėkoto čia buvo gydytojai G. Balukas, J. Valaitis, taip pat ir buvę jo mokiniai Vilniaus universitete, dabar besistažuojantys ar gyvenantys mūsų mieste. Tarp eilės klausimų buvo paklaustas, ką jis gali pasakyti apie anatomijos profesorių J. Markulį-Erelį, Stalino laikais išdavusį mirčiai nemažai partizanų ir bandžiusį prasišverbti net į vyriausiąją rezistencijos vadovybę. Prof. Česnys pasakė, kad Vilniaus universiteto medicinos fakultete yra garbės lenta, kurioje surašytos mirtiesių profesorių pavardės. Tačiau Markulio pavardės nėra. „Ir nebus, kol aš esiu dekanas pareigas“, pabrėžė prof. Česnys. Po vakaronės susirinkusieji dar ilgokai dalinosi išpuodžiais su svečiais mokslininkais iš Lietuvos prie Baltic Bakery paauguko pyragų ir rengėjų parūpintos kavos bei vyno. Privačiuose pokalbiuose buvo prisiminta ir Lietuvos prezidento rinkimų tema.

VI. R.

MUZIKA NEUŽGIMUSIAM KŪDIKIUI

Vaizdą juostė apie bendravimą su kūdikiu prieš užgimimą ir po užgimimo bus rodoma š.m. kovo 20 d., šeštadienį, 9:30 val. r. Lietuvių centre, Lemonte, Amerikos Liet. Montessori draugijos iniciatyva. Tarp kitų svarbių dalykų čia bus vaizdžiai parodoma, kaip atitinkamos lūpšinės ir kitos dainelės, nukreiptos į kūdikėlį, dar jam negimus, gali perduoti žmogišką inteligenciją, stiprinant kūdikio emocinį vystymąsi prieš ir po gimimo.

Vaizdą juostė „Music for the Unborn Child“ autorė yra dr. Lorna Zomke, iš Silver Lake College, Wisc. Ši Kodaly muzikos specialistė remiasi paskutiniaisiais kūdikių vystymosi atradimais, įjungiant dainavimą, judesį ir pritaikytą muziką tarp tėvėlių bei visos šeimos ir kūdikėlio. Šiandieną elektroninė technika, vietoj aktyvaus ir kūrybingo bendravimo, nejučiomis įtraukia visą šeimą į pasyvų muzikos klausymą.

Lietuvių tautoje dainavimas yra natūraliai įleistas gilią šaknis, tiksliai daugelis lūpšinių mažam kūdikiui turi baigi-

nančius ir net ateitį lemiančius žodžius. Jeigu suaugusių bendravimas, pagal dr. Vėrnį parašytą knygą „The Secret Life of the Unborn Child“, turi tokią didelę reikšmę dar neužgimusiam kūdikiui, yra labai svarbu tai bendravimą atitinkamai suprasti, kad naujoji gyvybė, ateinanti į šį pasaulį, būtų mylima ir laukiama.

Po vaizdą juostės bus pokalbis, kaip tai perduoti lietuvių kalbos dvasioje. Bus lietuviškų dainelių pavyzdžių ir atitinkamos literatūros. Taip pat motinos galės susipažinti su naujagimių žaislais arba priemonėmis, kurias galės pačios pasigaminti. Nuo kada iš tikrųjų reikia pradėti auklėti vaiką? Sužinosite atsilankę į šį pirmkartinį įvykį. Maloniai visų laukiame.

Marytė Kucinienė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Skaitykite ir remkite vienintelį išeivijos lietuvių dienraštį

DRAUGA

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime „Draugo“ dienraščiui
(4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629)

DRAUGAS
MŪSŲ IŠEIVIJOS PASIDIDŽIAVIMAS
IR KULTŪROS ŠVYTURYS.